

СОЦІОЛОГІЯ

**Комунікація в месенджерах як комунікативна практика сучасної
молоді**

месенджери

ЗМІСТ

Анотація	3
Вступ	5
Розділ 1. Месенджери як засіб Інтернет-комунікації в молодіжному середовищі	
1.1. Соціологічні підходи у дослідженні комунікації в месенджерах	6
1.2. Соціально-психологічні особливості та мовна специфіка комунікації в месенджерах	15
Розділ 2. Особливості комунікативної практики сучасної української молоді в месенджерах у емпіричному вимірі	
2.1. Опис та аналіз результатів авторського соціологічного дослідження	21
Висновки	29
Список використаних джерел і літератури	30
Додатки	34

Анотація

Актуальність дослідження. Останніми роками Інтернет займає значне місце в повсякденному житті людей. З розвитком сучасних технологій Інтернет перейшов у мобільні телефони, що дало можливість практично весь час перебувати «online» і, відтак, соціальні комунікації набули нових особливостей.

З розвитком Інтернету, з'явилась можливість використовувати всі його досягнення, одним з яких є месенджери. З кожним роком популярність месенджерів збільшується, вони стають невід'ємним атрибутом сучасного життя, зростає кількість постійних користувачів, а особливо молоді. При цьому, саме ця нова форма комунікації стає одним із актуальних напрямків наукових досліджень.

Проблема дослідження мережевого суспільства є предметом зацікавленості Дж. Мітчела, він досліджує соціальні мережі як специфічний набір зв'язків людини з певними людьми, що впливають на соціальну поведінку даної людини. Дж. Мід і Г. Блумер розглядають комунікацію як взаємодію за допомогою символів, де символами виступають вербальні (словесні) і невербальні дії, що володіють певним змістом. В свою чергу, П. Сорокін наголошує на вирішальній ролі комунікації в розвитку суспільства. Дж. Барнес досліджував окремих індивідів або соціальні групи, а також природу та особливості їх взаємодіє, тобто предметом його досліджень були соціальні мережі. Т. Парсонс орієнтувався на вивчення стійких структур функціонування соціальної системи, які переходили у розробку концепту соціальних мереж як сукупності соціальних акторів і набору зв'язків між ними. Р. Соломонофф і А. Рапопорт є представниками сучасної теорії соціальних мереж, яка ставить акцент на соціальній поведінці та комунікації.

Мета дослідження полягає в тому, щоб виявити особливості інтерактивної комунікації сучасної молоді в месенджерах.

Завдання дослідження:

- за допомогою порівняльного аналізу ключових соціологічних підходів обрати той із них, за допомогою якого буде здійснюватися емпіричне дослідження, та аргументувати свій вибір;
- визначити специфіку комунікації в месенджерах;
- представити результати авторського емпіричного соціологічного дослідження на тему «Особливості комунікативної практики сучасної української молоді в месенджерах».

Об’єктом дослідження є месенджери як форма Інтернет-комунікації.

Предметом дослідження є специфіка інтерактивної комунікації сучасної молоді в месенджерах.

Методологія роботи. При методологічному обґрунтуванні обраної теми використовується такі парадигми: символічний інтеракціонізм, адже комунікація є інформаційною формою соціальної взаємодії, що опосередкована певними символічними засобами; структурний функціоналізм, який дає змогу проаналізувати месенджери з точки зору певної системи; мережевий аналіз, який показує як саме відбувається взаємодія в соціальній мережі.

Методи дослідження: основу дослідження склали принципи соціологічного аналізу, а також системного, порівняльного та історичного підходів. Системний підхід дозволив розкрити цілісність феномену соціальної комунікації в месенджерах, виявити основні зв’язки між їх структурними елементами, розглянути Інтернет-комунікацію як частину культури інформаційного суспільства. Системний підхід також ліг в основу аналізу месенджерів як складних, структурованих комунікативних систем. За допомогою історичного методу було проілюстровано зміни в інформаційно-комунікативній культурі сучасної молоді, виявлено тенденції її розвитку. Порівняльний метод дав змогу виявити якісні відмінності між комунікацією молоді в месенджерах та реальному житті, що, в свою чергу, дало змогу більш чітко окреслити особливості цього феномену. В дослідженні використовувалися соціологічні методи збору та аналізу емпіричних даних, а саме глибинні інтерв’ю та опис, аналіз й інтерпретація результатів дослідження.

Теоретична цінність роботи. Дана тема є актуальною, адже хоч за останні десятиріччя накопичилося чимало літератури та досліджень, де аналізують комунікацію в мережі, але з часом відбуваються зміни, бо Інтернет-комунікація є динамічним феноменом, який потребує постійних досліджень.

Практична цінність роботи. Наше дослідження допоможе не лише на теоретичному рівні виявити особливості комунікації молоді в месенджерах, а й емпіричним шляхом з'ясувати як саме видозмінюється комунікація через онлайн-спілкування та які вербальні та невербальні засоби для цього використовуються. На основі матеріалів авторського дослідження було розроблено тренінг для підлітків та молоді на тему «Безпечна Internet-комунікація», який апробовано і внесено до тренінгової програми Центру соціальної підтримки для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування і внутрішньо переміщених осіб (м. Львів). В подальшому планується використання цих матеріалів для проведення наступних досліджень.

Загальна характеристика роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, кожен з яких має декілька підпунктів, висновків, списку літератури та додатків. В першому розділі розглядаються теоретичні основи дослідження месенджерів з точки зору класичних та сучасних соціологічних підходів, а також наведено аналіз соціально-психологічних особливостей комунікації в месенджерах. Другий розділ містить опис авторського якісного емпіричного дослідження та аналіз його результатів.

Вступ

Поняття «месенджер» в сучасному розумінні виникло відносно нещодавно. Зрозуміло, що спочатку уявлення були лише про саму мережу, яку досліджували за допомогою математичних розрахунків і теорій ймовірностей. Вже потім у західній науковій думці почали активно розвиватись перші концепції, такі як теорія соціальних мереж Р. Соломоноффа і А. Рапопорта та діяльнісна парадигма, що були передумовами розвитку сучасних мереж. Але на даний момент єдиної точки зору в поясненні месенджерів не існує, одні

науковці дивляться на месенджери як на соціальні мережі з точки зору математичних розрахунків, другі – на взаємозв'язок між людьми, треті – як на технічні засоби обміну інформацією.

Сьогодні месенджери пов'язані з інформатизацією сучасного життя суспільства. Месенджери вже багато років використовуються у повсякденному житті людей. З поширенням смартфонів мобільний обмін миттєвими повідомленнями стає все більш популярним в наші дні. Месенджери - це особлива форма обмінами миттєвими повідомленнями і виступають як додатки у мобільних телефонах. Це безкоштовна служба повідомлень, яка дозволяє користувачам полегшити соціальні взаємодії [1].

З розвитком суспільство прийшло до інформаційного середовища, в якому існує маса видів комунікації, що спричинило стрибок у вдосконаленні месенджерів та популяризації таких месенджерів як Facebook Messenger, Telegram, Viber, WhatsApp, Instagram Direct та інші.

Розділ 1. Месенджери як засіб Інтернет-комунікації в молодіжному середовищі

1.1. Соціологічні підходи у дослідженні комунікації в месенджерах

При дослідженні месенджерів, перш за все, треба звернути увагу на такі підходи як символічний інтеракціонізм, структурний аналіз, мережевий аналіз, які змістовно пояснюють дану проблему.

Розглядаючи месенджери з точки зору комунікації, треба звернути увагу на дослідження Дж. Міда і Г. Блумера, які заснували в Чикаго наукову школу так званого символічного інтеракціонізму (взаємодії за допомогою символів). Символами вони вважають вербальні (словесні) і невербальні дії, що володіють певним змістом. Завдяки взаємодії за допомогою символів люди передають один одному знання, духовні цінності, зразки поведінки, а також керують діями одне одного. Люди, як стверджували представники Чиказької школи, живуть у світі символів, постійно творячи символи і обмінюючись ними з іншими людьми. Ними була запропонована комунікаційна модель суспільного життя, де комунікація (символічна інтеракція) ставала головним діючим фактором.

Символічний інтеракціонізм пояснює поведінку людей не їхніми індивідуальними інтересами, а соціальними факторами, що цілком має місце і в соціальних інтернет-мережах: окремі індивідуальності складають певну сукупність, яка стає домінуючою в межах конкретної соціальної проблеми [2].

З позиції символічного інтеракціонізму різноманітні взаємозв'язки та взаємодії індивіда із зовнішнім оточенням, як ми вже зазначали, опосередковані символами. Символами можуть виступати не лише знаки як засоби спілкування або символічний (віртуальний) соціальний простір, – символічною є і та взаємодія, яку виконує індивід під час перебування у месенджерах. Як правило, та взаємодія, яка зазвичай притаманна особі у реальному житті, суттєво трансформуються при входженні у віртуальний простір мережевої комунікації. Ті уявлення, які людина має про себе і які не завжди збігаються з її реальними властивостями та можливостями, вона часто прагне реалізувати саме у соціальній мережі або в месенджерах, будучи нереалізованою в тій чи іншій сфері своєї діяльності у реальному бутті. Перебування у віртуальній мережі здатне дати індивідові відчуття задоволеності та самодостатності.

Як зазначають представники символічного інтеракціонізму, індивіди діють у соціумі, керуючись перш за все тими значеннями і смислами, які вони надають тим чи іншим об'єктам [3, с. 205-233]. Ці смисли виступають продуктом соціальної взаємодії у месенджерах, а зміни соціальної реальності є результатом постійних та безкінечних взаємних узгоджень смислів між діючими суб'єктами комунікації.

На нашу думку, психологічна й моральна складові є невід'ємними компонентами методології дослідження суспільних груп у класичній соціології, проте дослідження психологічних зв'язків як основи формування комунікативної структури соціальних мереж або, можна сказати, і месенджерів також, виходять на перший план саме в концепціях соціальної психології. Дж. Мітчел (J. C. Mitchell) (1969) визначає соціальну мережу як специфічний набір зв'язків людини з певними людьми, що впливають на соціальну поведінку даної людини. Мова йде про соціальну підтримку людини, ті дії членів мережі,

які дають людині впевненість у тому, що її люблять, цінують, що вона значима в їхньому житті [4]. І саме це є істотною відмінністю від електронних соціальних мереж у сучасному розумінні цього терміну. Отже, до цього твердження можна віднести месенджери як вид мережевого спілкування.

З точки зору дослідження функціонування месенджерів у комунікативному середовищі винятково корисним вважаємо також опис П. Сорокіним алгоритму психічної взаємодії. Насамперед, це група індивідів, які перебувають один з одним у психічному спілкуванні, між ними безперервно виникають і зникають різні психічні течії, кожна з яких у процесі свого переходу від індивіда до інших встигає символізуватися, потім як символ впливає на апарати сприйняття інших, доходить до їхньої психіки й там знову переходить із символічного буття в буття психічне, яке у свою чергу проявляється зовні в тих чи інших символах; далі ці символи знову впливають на інших, знову втілюються в психічну форму.

Також П. Сорокін писав про вирішальну роль комунікації для розвитку суспільства: *«Взаємодія людей за своєю природою є перш за все взаємодія психічна - обмін почуттями, ідеями, вольовими імпульсами... Подібний обмін (кажучи сучасною мовою, це є смислова комунікація) зумовлює динаміку людського суспільства»* [5, с. 127].

При дослідженні месенджерів, також слід звернути увагу на мережевий аналіз, який в даному випадку найкраще висвітлює дану проблему. Месенджери виступають як різновид комунікації в мережі Інтернет, що дозволяє аналізувати їх з точки зору мережевого аналізу, а саме соціальної мережі.

Уперше термін «соціальна мережа» було сформульовано Дж. Барнесом у 1954 році в роботі «Класи і збори в норвезькому острівному приході», яка увійшла до збірки «Людські стосунки». Дж. Барнес запропонував визначення соціальної мережі як безлічі точок, з'єднаних між собою лініями [6]. Під точками вчений розумів як окремих індивідів, так і соціальні групи, лінії позначають природу й особливості їх взаємодії (див. Рис. 1.1).

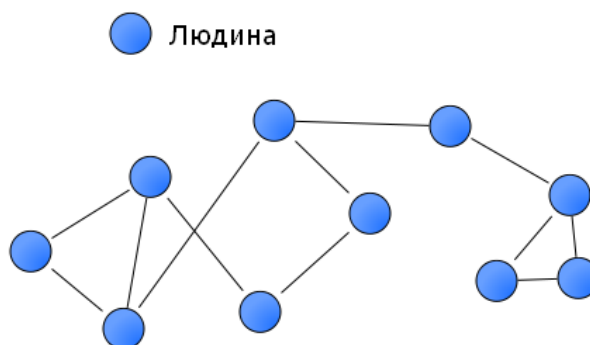

Рис. 1.1. Схема соціальної мережі за Дж. Барнесом [7]

На цьому зображенні видно як у теорії соціальних мереж представлено соціальні взаємовідносини у термінах вузлів і зв'язків. Вузлами виступають відособлені актори у мережах, а зв'язки відповідають стосункам між акторами. При цьому можуть існувати різні варіації типів зв'язків між вузлами. У найпростішій формі соціальна мережа є відображенням усіх зв'язків, які мають відношення до дослідження, між вузлами. Мережі можуть використовуватися для встановлення соціального капіталу окремих акторів. Ці концепції часто відображаються на діаграмі соціальної мережі, на якій вузлам відповідають точки, а зв'язкам – лінії.

У свою чергу авторитетні фахівці мережевої теорії С. Вассерман і К. Фауст дають таке визначення цього поняття: *«Соціальна мережа – це соціальна структура, що складається з безлічі соціальних акторів (наприклад, окремих осіб чи організацій) і набору діадичних зв'язків між цими суб'єктами»* [8].

Мережевий аналіз у соціології пов'язаний, перш за все, з традицією структурного аналізу. Аналітичні принципи структурного аналізу, розроблені Т. Парсонсом, набули у мережевому трактуванні нового звучання. Орієнтація на вивчення стійких структур функціонування соціальної системи вилилася у розробку концепту соціальних мереж, які ми можемо визначити як сукупність соціальних акторів і набір зв'язків між ними. Фактично, мережевий підхід є своєрідним трактуванням структурного аналізу у формі, яка робить можливим застосування аналітичних принципів структурного аналізу на рівні емпіричного дослідження. Специфікою мережевого підходу є те, що, згідно з його

методологією, з соціологічного аналізу необхідно виключити такі «особистісні характеристики» індивідів як норми, культурні стандарти і цінності, які не є «структурними», а відтак представляють щось випадкове, є свого роду «похибкою» [7].

З позицій структурного функціоналізму соціальна мережа і месенджери також постають як цілісна багаторівнева система з чітко поєднаними функціонально-статусними та структурно-стилістичними рисами, що обумовлюють соціальні звички і соціальні відносини в мережі як такі. Стійке функціонування месенджерів як системи стає можливим завдяки існуванню відповідного одиничного акту, здійснення якого обумовлюється чотирма функціональними імперативами: функція досягнення цілі, адаптація системи по відношенню до навколишнього середовища, інтеграція всіх компонентів системи, регулювання прихованих напружень системи [9]. Месенджери як соціальна мережа постають як методологічна єдність чотирьох зазначених компонентів, що всебічно характеризують як індивідуальні потреби кожного користувача, так і запити соціальної мережі стосовно можливості власного функціонування.

Характеризуючи месенджери як мережу з позицій структурного функціоналізму як соціальну систему, можемо подати її визначення словами самого Т. Парсонса, який говорив, що соціальна система, зведена до найпростіших понять – мета, мотив, функція та дія – *«складається із значної кількості індивідуальних діючих індивідів, які взаємодіють один з одним в ситуації, яка має принаймні фізичний аспект, тобто перебуває в певному середовищі діючих осіб, мотивація яких визначається тенденцією до оптимізації задоволеності»* [10, с. 78]. Месенджери як стійка система складаються з низки підсистем, покликаних впорядковувати соціальні зв'язки та соціальні відносини, що належать користувачам у мережі. Таким чином, принцип системності, що лежить в основі структурного функціоналізму, дозволяє охарактеризувати месенджери як цілісно-структурне утворення,

покликане оптимізувати соціальні зв'язки і відносини всіх учасників соціального процесу, включених в ту чи іншу мережу.

Мережевий аналіз, на відміну від традиційних підходів, не обмежується тим, що розглядає тільки особисті характеристики соціальних акторів такі як стать, вік, рівень прибутку, освіта. Традиційні підходи передбачають, що соціальна поведінка є результатом того, що індивіди посідають подібні атрибути. Мережевий же підхід вважає соціальну поведінку результатом включеності індивіда у структуровані соціальні відносини.

Важливим моментом є те, що мережевий аналіз наполягає власне на такій послідовності – структурні характеристики системи через структурні обмеження продукують структурні характеристики соціального актора, які, у свою чергу, знаходять вираз в особистих характеристиках [11].

Такі характеристики месенджерів як різноманітність її членів, чисельність її складових можуть виступати структурними обмеженнями, адже ці характеристики впливають на структурування соціальної взаємодії. На нашу думку, можна говорити про різні рівні таких структурних характеристик. Такі характеристики як щільність мережі, її розміри, переважаючий тип зв'язків між складовими, спосіб розподілу ресурсів є лише складовими характеристик вищого рівня.

Мережевий аналіз в більшій мірі схиляється до з'ясування структурних характеристик соціальних акторів, втім також можливим є і інтегрований підхід до дослідження. Методологія мережевого аналізу передбачає потенційну можливість міждисциплінарного зближення з психологією та соціальною психологією, адже різноманітні стійкі моделі поведінки органічно вкладаються у структурах людської свідомості. Крім того, в залежності від завдань, які ставить перед собою дослідник, метою дослідження месенджерів може бути або виявлення стійких моделей соціальної взаємодії (тобто характеристик соціальної структури), або ж з'ясування взаємозалежностей між особистими та структурними характеристиками соціального актора. Власне, у другому випадку відбувається взаємне доповнення традиційного і мережевого підходів.

Отже, мережевий аналіз включає в себе дві традиції і тим самим показує свою залежність від інших підходів, таких як структурний аналіз та теорії соціальних мереж.

З початку ХХІ ст. термін «месенджери» набув особливого розповсюдження не лише в наукових колах, а й у широких верствах суспільства. В сучасному розумінні «месенджери» — це миттєві повідомлення або, повніше, система обміну миттєвими повідомленнями (англ. Instant messaging, скорочено IM) — телекомунікаційна служба для обміну текстовими повідомленнями між комп'ютерами або іншими пристроями користувачів через комп'ютерні мережі (як правило через Інтернет). Від початку появи це були невеликі текстові повідомлення, але з розвитком у систему були додані й інші функції, такі як передавання файлів, зображень, звукових сигналів та повідомлень, відео, а також здійснення спільних дій, таких як малювання або ігри. Для користування цим видом комунікації необхідна клієнтська програма. Клієнтську програму системи миттєвих повідомлень часто називають інтернет-пейджером або месенджером.

Слід звернути увагу на те, що в сучасному розумінні під месенджерами здебільшого маються на увазі мережі, побудовані на основі інтернет-програм, такі як Facebook Messenger, Telegram, Viber, WhatsApp, Instagram Direct та інші, для комунікації з різними людьми.

Соціолог Д. Мальцева наголошує: *«Ці мережі є нічим іншим, як по-новому позначеною взаємодією: вони утворюються із взаємодії індивідуальних акторів і є вираженням цих взаємодій (їх «матрицею»). Навіть мережеві спільноти в Інтернеті є лише новою, яка стала можливою завдяки зростанню науки й техніки, формою взаємодії, що раніше не могла здійснюватися. Таким чином, мережевий підхід у соціології має давню історію та, відповідно, підкоряється добре відомим соціології правилам і нормам»* [13]. Сучасні теоретико-методологічні підходи пропонують розглядати месенджери як соціальні мережі, такі теоретичні конструкції, суть яких полягає в дослідженні закономірностей

встановлення зв'язків між окремими особами, групами, організаціями та навіть цілими спільнотами.

Сучасна теорія соціальних мереж започаткована в 1951 р. Р. Соломоноффим і А. Рапопортом. У 1959-1968 рр. угорські математики П. Ердос і А. Рен'ї написали вісім статей, що описують принципи формування соціальних мереж [12]. Так звана теорія випадкових графів описувала складні мережі (в тому числі, соціальні), які не мали очевидних принципів побудови. Тодішнє уявлення про соціальні мережі, відповідно до теорії випадкових графів, сформувало концепцію малих світів. Зазначена концепція досить просто описує той факт, що, незважаючи на їхні величезні розміри, в більшості мереж існує порівняно короткий шлях між двома будь-якими вершинами. Відстань між двома вершинами визначається як число ребер найкоротшого шляху, що їх з'єднує. Тим не менше, принцип «малих світів» не є спеціальним принципом організації. У теорії Ердоса та Рен'ї показано, що середня відстань між двома вершинами у випадковому графі росте як логарифм від числа вершин. Тим не менш, випадкові графи є малими світами [14]. Спостерігати цей феномен на практиці і дозволяють соціальні мережі. У доінтернетівські часи такий «малий світ» представляли звичайні мережі людських стосунків. Саме поняття «соціальна мережа» включає певне коло знайомих певної людини (комуніканта), де є сама людина – схематично центр мережі, її знайомі – відгалуження мережі, і стосунки між цими людьми – зв'язки.

Теорія соціальних мереж припускає, що соціальна поведінка та комунікація відчують вплив моделей взаємовідносин людей. Відповідно до одного з її положень, чим міцніше соціальні зв'язки між людьми, тим активніше вони спілкуються один з одним, використовуючи всі доступні медіа. Як і інші нововведення комунікаційної технології, Інтернет продовжує процес з'єднання людей в соціальні мережі, які в наш час підтримують зв'язок та спілкуються за допомогою месенджерів, а також людей і організацій, розкиданих географічно, але пов'язаних спільними інтересами. Теорія соціальних мереж стверджує, що соціальна комунікація по Інтернету доповнює і розширює традиційне соціальну

поведінку, тому чим активніше люди поведуться в співтоваристві, тим більше вони спілкуються в міжособистісній формі, і чим тісніше їх контакти, тим частіше вони користуються електронною поштою та іншими медіа для спілкування [15].

Одним з сучасних підходів в дослідженні месенджерів можна вважати діяльнісну парадигму, яку представляє одна група соціологів: П. Штомпка, М. Арчер, А. Гідденс, А. Турен та ін. Нарівні з іншими питаннями в їх роботах детально досліджуються трансформації структур, нестабільність соціальних інституцій, їх поведінку в перехідній ситуації.

Активістська концепція у своїй методології також приходить до розуміння того, що найменшої одиницею розгляду може бути індивід. Він є атомом у вивченні соціальної структури, який змінюється або більш-менш стабільні зв'язки можуть сприйматися як елементи, що скріплюють різні її частини. М. Арчер розглядає індивіда тільки в соціокультурному контексті. Виділяються посередники соціальної взаємодії при непрямому спілкуванні - культурні конструкти, тексти і т. д., також впливають на становлення і зміну соціальної системи, причому часто зовсім не так, як планували їх автори.

Згідно Штомпки (Sztompka, 1996), агент виникає тоді, коли вивчається соціальне буття і осмислюються соціальні факти, а індивідуальність завжди є базовим компонентом. Якщо соціологи фіксують увагу на соціальній дії, індивід розглядається як «актор»; якщо на соціальній взаємодії – як «Партнер». Якщо вивчається соціальна група, він буде виглядати як «член групи»; якщо розглядається колективна поведінка або соціальні переміщення, використовується поняття «учасник». Якщо пріоритетом буде соціальна структура або соціальна система, індивід буде займати в ній формальну посаду і виконувати формальну роль [16].

Початок 2000-х рр. вважається початком розквіту епохи соціальних інтернет-мереж. У 2003-2004 рр. були запуснені три знакові мережі, які лишаються одними з найпопулярніших у світі і до сьогодні, – LinkedIn, MySpace і Facebook. У цей час у практичних дослідженнях усталюється саме

поняття «соціальної інтернет-мережі» (СІЖ). З точки зору спільного для користувачів та розробників підходу СІЖ визначається як інтерактивний веб-сайт для багатьох користувачів, які самі наповнюють його будь-яким технічно можливим для конкретного сайту контентом.

Згодом після виникнення соціальних інтернет-мереж, почали з'являтися месенджери, деякі на основі тих соціальних мереж, які вже існували. Месенджери виступають як засоби для спілкування в мережі Інтернет, вони дають змогу підтримувати зв'язок з людьми та пришвидшують процес комунікації. Якщо виходити з наведених особливостей та інших підходів, через які можна аналізувати і розуміти месенджери, слід зазначити, що месенджери – це своєрідна можливість використання Інтернету для взаємодії і соціального взаємозв'язку значної кількості суб'єктів з метою встановлення стосунків, сумісного вирішення певних завдань, задоволення потреб в інформації, спілкування.

Можна зазначити, що з початком функціонування та розвитком віртуальних об'єднань соціальна комунікація набула нових якостей: системності, глобальності та оперативності. Утім, зміни відбулися лише у формі, зміст – базові комунікаційні закони – залишився незмінний.

1.2. Соціально-психологічні особливості та мовна специфіка комунікації в месенджерах

Месенджери стали сучасною популярною платформою для комунікації. Проведені дослідження популярності месенджерів показують, що кількість користувачів росте з кожним роком. За даними аналітичного агентства Statista, кількість інтернет-користувачів в 2018 р. досягло 4,021 млрд людей, що на 7 відсотків більше в порівнянні з даними минулого року. Аудиторія соціальних мереж в 2018 р. налічує 3,196 млрд людей - на 13% вища за минулорічну цифру. Число користувачів мобільних телефонів становить 5,135 млрд людей, це означає плюс 4% до значення минулого року [17].

Цифри стрімко ростуть, особливо це стосується активних користувачів з мобільних пристроїв - рівень проникнення 39%, що на 5% більше, ніж в 2017 р.

Також був створений рейтинг месенджерів та соціальних мереж компанією Admixer за даними дослідження TNS за лютий 2018 р. Беззастережне лідерство належить Viber, яким як мінімум раз на місяць користується 94% власників смартфонів (близько 40% всього населення України). Facebook Messenger займає друге місце з величезним відривом, а WhatsApp - один з найменш поширених месенджерів (див. Рис. 1.2.) [18].

Рис. 1.2. Обсяг користувачів за лютий 2018 р. [18]

В середньому користувач Viber проводить в додатку 30 хвилин в день. 45% цього часу складають дзвінки і відеодзвінки. Один користувач відправляє 20+ повідомлень на день, а 35% користувачів користуються стікерами. Розмір аудиторії в Україні на сьогоднішній день компанія не розкриває.

WhatsApp охоплює тільки 22% користувачів смартфонів на місяць, і його в Україні вже випередив Telegram з охопленням 28%. Також в нашій країні дотепер популярний Skype (30%) [18].

Науковці намагаються знайти пояснення великої популярності месенджерів, які дедалі більше починають виконувати роль заміника реального спілкування.

Месенджери розглядаються як швидкий неформальний інструмент комунікації. Символічні символи та розділові знаки широко використовуються в месенджерах, що допомагає передати почуття, емоції. Ця неформальна форма

комунікації дає своєрідну інтимність, яка часто відсутня в інших засобах масової інформації. Використання візуальних сигналів разом з текстом показує, що він створює більш позитивне ставлення, ніж сам текст. Тому можемо побачити розповсюдження смайликів при використанні в месенджерах. Це допомагає людям правильно розуміти емоції один одного. Це робить розмову більш природною і комфортною. Люди, як видається, почуваються менш дратівливими та більш комфортно, коли хтось надсилає посмішку обличчя у розмові, а не просто текстові повідомлення. Проте паралінгвістичний характер месенджерів не означає, що смайлики повинні мати компенсаційний характер, він дозволяє смайлику функціонувати як єдине висловлювання [19].

Отже, ми часто бачимо, що люди просто використовують смайлики або накліпки, щоб передати їх значення, іноді це більш ефективно, ніж самі тексти, які слід розуміти одержувачам.

Але втрата значимості невербальних засобів спілкування в мережі Інтернет може виступати і негативною особливістю комунікації. Не дивлячись на те, що кожного року функціонал месенджерів вдосконалюється та наповнюється засобами для передачі власних емоцій («смайли», «GIF», «наліпки» тощо), фізична відсутність учасників комунікації в процесі спілкування призводить до того, що спрощується можливість приховувати чи підробити власні емоції. Комунікація в Інтернеті також стирає цілий ряд комунікативних бар'єрів, які пов'язані з особистісними характеристиками партнерів по комунікації: їх стать, соціальний статус, вік, невербальний етикет, зовнішність. Це дає користувачу месенджерів можливість виставляти себе тим, ким він хоче бути, але в реальному житті не може себе так позиціонувати.

Фізична відсутність при спілкуванні в месенджерах з іншими людьми призводить до появи хибних вражень, які потім викликають недовіру до користувачів Інтернет-спільнот. Тим самим, виникає питання, кому можна довіряти в онлайн-комунікації, а кому ні. Це, так би мовити, один з недоліків віртуалізації сучасного життя.

Месенджером притаманна вербальна активність, вона викликана легкістю комунікації в онлайн-середовищі. Якщо в реальному житті для створення ситуації спілкування потрібно налагодити безпосередній зв'язок з партнером, здолати фізичну відстань, що потребує певних часових затрат, то у віртуальному світі набір текстового повідомлення та його надсилання займає лічені хвилини, тим самим і набагато полегшує взаємодію між людьми. До того ж, комунікація через листування в мережі дуже часто значно ефективніша та економніша.

Загальне відчуття користувачів полягає в тому, що миттєві повідомлення відбуваються все швидше та швидше порівняно з минулими засобами обміну інформацією. Тому в месенджерах є функція, яка показує інформацію про статус та останній час перебування в додатку, це дає людям можливість прогнозувати час, коли очікувати відповідь. Однак ці функції певною мірою порушують конфіденційність користувачів. Оскільки повідомлення в месенджерах підвищують уважність при очікуванні відповіді, одержувач помітить та прочитає повідомлення протягом декількох хвилин. Таким чином, якщо одержувач не відповідає швидко, коли він знаходиться онлайн, це може дати відправнику відчуття, що він або вона були проігноровані [20].

Також характерною особливістю месенджерів, є анонімність, віртуальність, які тягнуть за собою появу відчуття безкарності за свої дії та слова, також сприяють збільшенню кількості комунікативних актів. В реальному житті людина відчуває відповідальність за сказані слова, результати своїх вчинків, страх покарання та механізми самоконтролю стримують її. На противагу цьому, в месенджерах є простір для свободи слова та самовираження, можливість видаляти власні повідомлення в будь-який час чи корегувати їх, спонукають людей до вербальної активності. Фізична відсутність суб'єктів комунікації, сприяє їх відвертості, вираженню почуттів, які вони не можуть показати або висловити в реальному житті, але також часто допомагає людям приховати свої істинні емоції та настрої.

Також месенджером притаманна розірваність та мозаїчність комунікації, вона викликана високою швидкістю комунікації та можливістю одночасно спілкуватися з багатьма людьми. Якщо в реальному часі міжособистісний процес спілкування відбувається між декількома людьми, які повністю занурені в нього, то у віртуальній мережі користувач має змогу в онлайн-режимі вести комунікацію з багатьма учасниками, переглядати потрібну інформацію, іноді займаючись при цьому якоюсь справою в реальному житті. Це може призводити до мінімізації слів у повідомленнях, або до заміни їх символами (смайлами, наліпками, GIF тощо).

Мову поширену в Інтернет-комунікації прийнято вважати новою формою існування мови, поряд з усною та письмовою формами. Поява її спричинена впливом нового каналу зв'язку, тобто мережевого простору в умовах комп'ютерно-опосередкованого спілкування.

Саме в Інтернет-комунікації отримало масове поширення специфічне явище, яке останнім часом часто позначається не цілком коректним терміном «письмова розмовна мова» [21]. Фахівці пояснюють це тим, що в письмовій формі спілкування в Інтернет-комунікації присутні особливості, які притаманні живій розмовній мові: згорнутість, висока частка лексики з розмовним забарвленням, велика кількість специфічних розмовних конструкцій тощо. Також спілкуванню в мережі притаманна спрощена транскрипція (частіше за все не цілого висловлювання, а окремих його компонентів), наприклад: *«чьо, чо – що»*; *«нічо, - нічого»*; *«канеш, канешно – звичайно»*. Це і відображення своєрідною негласної конвенції інтернет-користувачів: в інтернет-середовищі (зазвичай в режимі синхронного спілкування) цілком доречно писати так, як говориш; це позитивно сприймається співрозмовниками.

До цього, ще з'являється ефект балакучості, який створюється за участю певного кола синтаксичних побудов, які генетично походять від розмовної мови і здатні виступати в письмовій мові, створювати ілюзію природнього невимушеного спілкування. До числа таких явищ і конструкцій можна віднести насамперед такі: високий ступінь синтаксичної неповноти і різні види неповних

висловлювань, конструкції з розмовним порядком слів, незавершені висловлювання.

Сучасний віртуальний простір є емоційно насиченим. Високий ступінь емоційності характерний для спілкування в чатах, месенджерах, соціальних мережах.

Великим недоліком є тенденція до глобального зниження і огрубіння мови. Перш за все, цьому сприяє анонімність спілкування, яку багато Інтернет-користувачі помилково розуміють як мовну вседозволеність. Комунікація на деяких Інтернет-ресурсах відрізняється примітивізмом змісту і форми вираження, непомірним вживанням обезціненої лексики, постійним порушенням різноманітних постулатів спілкування, численними відступами від мовних норм.

Один з найважливіших факторів, що накладає свій відбиток на мову учасників Інтернету, полягає в тому, що текст друкується на клавіатурі, однак не кожен власник персонального комп'ютера володіє високою швидкістю друкування. У такому випадку набуває чинності закон «економії мовних засобів»: комуніканти свідомо відмовляються від використання великих літер, мінімізують пунктуацію, широко застосовують систему аббревіатур і скорочень, не виправляють незначні помилки і т. д.

Таким чином, однією з унікальних особливостей комунікації в мережі Інтернет взагалі і в месенджерах зокрема, є існування письмової розмовної мови, що увібрала в себе риси як письмовій, так і усної форм спілкування.

Також спілкуванню в соціальних мережах притаманні лексико-семантичні особливості повідомлення - це різного роду скорочення слів або словосполучень, використання аббревіатур з високою частотою вживання, транскрипцій.

До загально прийнятих аббревіатур відносять такі: «*LOL/ЛОЛ* – *голосно сміятися*», «*WTF* – *якого дідька*», «*OMG/ОМГ* – *О, мій бог*», «*СПС* – *дякую*», «*Норм* – *нормально*», «*Чз* – *через*», «*Інфа* – *інформація*», «*Бро* – *брат*», «*Кеп* – *капітан очевидність*», «*Хз* – *хто знає*», «*Нз* – *нема за що*».

Одним з найбільш використовуваних засобів компенсації невербальної складової в онлайн-комунікації є своєрідна пунктуація, яка використовується для передачі інтонації. Так, кома і багатокрапка передають темп мови, наприклад: *«Ну так, але ... Не знаю ... Ну звичайно ...»*. При цьому кількість крапок часто означає величину паузи: *«Ага ....»*.

Тире вживається для виділення значущої інформації, її відмінності від попереднього тексту, приміщенню фокусу уваги читача. Отже, емоційне навантаження тексту, що виявляється при усному спілкуванні, в тому числі в інтонації, при віртуальному спілкуванні передається знаками пунктуації.

Еволюція месенджерів як пріоритетного способу електронної комунікації спрямована на симуляцію безпосереднього дружнього спілкування в режимі реального часу, що з різних причин аж ніяк не завжди відбувається на рідній для комунікантів мові. Часто мережеве спілкування відбувається англійською мовою, оскільки, як відомо, англомовний сектор домінує в Інтернет – мережі [22]. Мережеві платформи для спілкування і месенджери розробляються насамперед англійською мовою, варіанти для національних мов часто використовують те ж програмне забезпечення: це стосується Facebook Messenger, Telegram, WhatsApp, Instagram Direct, Viber тощо.

Таким чином, можна зазначити, що англійська мова проникає в наше повсякденне спілкування через месенджери, які з самого початку запрограмовані англійською мовою. Хоча це не єдина причина, чому саме англійські слова використовуються під час спілкування з друзями чи знайомими. Це насамперед тому, що англійська мова є міжнародною мовою. Через це, в наш час, можна не рідко помічати англомовні слова при розмовах в молодіжному середовищі.

Розділ 2. Особливості комунікативної практики сучасної української молоді в месенджерах у емпіричному вимірі

2.1. Опис та аналіз результатів авторського соціологічного дослідження

Нами було проведено дослідження на тему: «Спілкування сучасного українського студентства в месенджерах». Для цього було укладено програму емпіричного дослідження [див. Додаток А]. Дослідження проводили з 17 листопада 2018 р. по 07 грудня 2018 р.

Мета нашого дослідження полягала у визначенні особливостей спілкування молоді в месенджерах.

Для поглибленого аналізу досліджуваного явища, ми обрали метод глибинного інтерв'ю. Даний метод якнайкраще може показати як саме сучасна українська молодь використовує месенджери для спілкування в мережі, а також дасть можливість дізнатися у самих інформантів специфіку та особливості цього спілкування.

Для проведення глибинних інтерв'ю нами було відібрано таких інформантів:

- під **типовим інформантом** ми будемо розуміти студентів 1-6 курсів закладів вищої освіти, які є активними користувачами месенджерів;
- **нетиповий інформант**, можуть бути особи старші 25 років, але які користуються месенджерами.

Всього проведено вісім інтерв'ю, серед яких ми обрали чотири типових інформанта та чотири з категорії «нетиповий інформант».

Перед проведенням дослідження ми вивели такі категорії: види месенджерів, мета використання месенджерів, види символів для передачі інформації, смайли та види повідомлень.

Табл. 2.1. Концептуалізація

Категорії		Субкатегорії
1	Види месенджерів	1.1. Facebook Messenger 1.2. Telegram 1.3. Viber 1.4. Instagram Direct
2	Мета використання месенджерів	2.1. Спілкування з друзями, знайомими, рідними 2.2. Обмін файли, фотографії 2.3. Швидкість зв'язку
3	Види символів для передачі	3.1. Фотографії 3.2. Смайли 3.3. Файли, документи

	інформації	3.4. Відео 3.5. Наліпки
4	Смайли	4.1. Передача власних емоцій, почуттів 4.2. Надати повідомленню неофіційного характеру
5	Види повідомлень	5.1. Аудіо-повідомлення 5.2. Відео-повідомлення 5.3. Текстове повідомлення

Перед проведенням безпосередньо глибинних інтерв'ю, ми ставили певні гіпотези, такі як: **гіпотеза-підстава** – використання «месенджерів» призвело до зміни комунікації між молоддю, **гіпотези-наслідки**: месенджери сприймаються як засіб спілкування; молодь щодня витрачає певний час в месенджерах; справжні емоції молодь замінює смайлами, наліпками в месенджерах; комунікація між молодими людьми стає простішою. В ході дослідження ці гіпотези або підтверджувались або спростовувались.

Наступним етапом нашого аналізу буде кодування, в результаті якого ми визначимо певні концепти в процесі концептуалізації. При цьому ми використовуємо тактику простого кодування. Ця тактика об'єднує в собі декілька етапів. На першому етапі ми виділяли певні епізоди з транскрипту інтерв'ю (секвенції) і давали їм назви – коди. Крім цього ми здійснили щільний опис цих епізодів, використовуючи описово-соціологічну схему[див. Додатки Б-К]. На другому етапі ми, керуючись принципом подібності, об'єднали секвенції в категорії.

Наступним кроком було виокремлення субкатегорій, які детальніше розкривають сутність наших категорій. Тому зараз опишемо, яким чином ми це зробили за допомогою фрагментів з інтерв'ю.

Першою категорією є «**Види месенджерів**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

1.1. Facebook Messenger, 1.2. Telegram, 1.3. Viber, 1.4. Instagram Direct, 1.5. Meeff, 1.6. KakaoTalk (ці дві субкатегорії присутні тільки у **інформанта №1 (Wazonk)**, дані види месенджерів використовуються інформантов тільки для того, щоб спілкуватися з іноземцями з азійських країн, де ці додатки є

популярними і широко використовуються), **1.7. WhatsApp** (ця субкатегорія зустрічається тільки у **інформанта №1 (Wazonk)** та **інформанта №3 (Kate)**). Як зазначають, даний вид месенджерів в Україні не має такої популярності як закордоном, тому вони використовують його, щоб спілкуватися і підтримувати зв'язок зі знайомими з інших країн).

Другою категорією є «**Мета використання месенджерів**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

2.1. Спілкування з друзями, знайомими, рідними (з цієї субкатегорії можна зазначити, що інформанти використовують месенджери саме для комунікації та підтримки зв'язку з іншими людьми), **2.2. Обмін файли, фотографії, 2.3. Швидкість зв'язку** (з даної субкатегорії можна сказати, що швидкість зв'язку для інформантів є вагомою причиною для використання месенджерів, бо так не треба витрачати зайвих зусиль на створення комунікативного процесу, шукати місце, витрачати час на зустріч, чи телефонну розмову), **2.4. Обмін новинами** (дана субкатегорія прослідковується тільки в **інформанта №8 (Octavia)**, що свідчить про те, що більшість інформантів використовує все ж таки месенджери саме для спілкування та підтримки зв'язку з іншими людьми).

Третьою категорією є «**Види символів для передачі інформації**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

3.1. Фотографії, 3.2. Шрифт (текстові повідомлення), 3.3. Смайли (ці три субкатегорії прослідковуються у всіх інформантів. Тому, можна сказати, що найчастіше інформанти використовують фотографії, смайли та просто слова для передачі інформації в месенджерах), **3.4. Файли, документи, 3.6. Наліпки, 3.5. Відео.** (ця субкатегорія присутня лише в одного **інформанта №1 (Wazonk)**, що свідчить про те, що відео є найменш вживаним серед інформантів для передачі певної інформації в месенджерах).

Четвертою категорією є «**Смайли**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

4.1. Передача власних емоцій, почуттів, 4.3. Надати повідомленню неофіційного характеру (дані субкатегорії прослідковуються у всіх інформантів, що говорить про те, що інформанти передають власні емоції за допомогою смайлів, а також через них надають повідомленню неофіційного характеру. Смайли, на думку інформантів, допомагають передати ті відчуття та емоції, які виникають при спілкуванні в месенджерах), **4.2. Реакція на ситуацію чи розмову** (ця субкатегорія присутня в інформанта №3 (Kate), інформант №6 (Viki), інформант №7 (ImCotop), інформант №8 (Octavia), з цього видно, що смайлики допомагають показати власну реакцію на певну ситуацію чи розмову, яку люди показують при живому спілкуванню, тобто можна зазначити, що смайли слугують заміником фізичної відсутності при спілкуванні в месенджерах, **4.4. Зменшення напруги під час обміну повідомленнями** (така субкатегорія є у інформанта №1 (Wazonk), інформанта №2 (Gandera), інформанта №6 (Viki), інформант №8 (Octavia). Тобто, можна зазначити, що інформанти використовують смайли для передачі власних емоцій, в такий спосіб надають повідомленню неофіційного характеру, також смайли застосовуються для того, щоб показати чи передати реакцію на ситуацію. Останнє, для чого використовують смайли: це для зменшення напруги під час обміну повідомленнями).

П'ятою категорією є «**Види повідомлень**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

5.1. Аудіо-повідомлення, 5.2. Відео-повідомлення, 5.3. Текстове повідомлення.

З цієї категорії можна вивести наступні висновки, що інформанти надають перевагу двом видам повідомлення – це аудіо-повідомлення та тестові повідомлення, в той же час, як відео-повідомлення використовує тільки інформант №2. Можна також зазначити, що текстове повідомлення є найбільш зручним для спілкування в месенджерах, бо, як зазначають більшість інформантів, не завжди є час і обставини прослухати або записати аудіо та відео-повідомлення.

Шостою категорією є «**Переваги месенджерів**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

6.1. Можливість використовувати в будь-який час, 6.2. Швидка та мобільна комунікація, 6.3. Необмежене спілкування, 6.4. Можливість спілкуватися на великій відстані. Ці чотири субкатегорії присутні у всіх трьох інформантів, що може свідчити про те, що месенджери є мобільним, швидким та зручним засобом спілкування. месенджери дозволяють підтримувати комунікацію будь-де, в будь-який час та в необмеженій кількості, прикладом цього, є слова інформантів.

6.5. Можна записувати, відправляти аудіо- та відео-повідомлення, 6.6. Можливість відправляти файли та документи, 6.7. Можна вести відеотрансляцію. Ці три субкатегорії згадуються серед переваг тільки в інформанта №2 (Gandera), він зазначає, що функціонал месенджерів в наш час є на найвищому рівні, який може бути в сьогоденні. Також, з цих субкатегорій видно, що за допомогою месенджерів, можна не тільки спілкуватися, а ще використовувати їх для навчання та роботи, обмінюватися файлами, документами тощо.

Останньою сьомою категорією є «**Недоліки «меседжерів»**». Ця категорія розкривається в таких субкатегоріях:

7.1. Велика кількість самих месенджерів, 7.2. Неможливо передати максимально спектр емоцій, 7.3. Неможливо відчутти людину, 7.4. Працюють тільки по інтернету (ці три субкатегорії можна побачити в інформанта №2 (Gandera). Це свідчить про те, що месенджери все ж таки не можуть передавати всі емоції учасників розмови, та найголовніше замінити живе спілкування), **7.5. Виникнення непорозуміння між співрозмовниками** (дана субкатегорія присутня в інформанта №3 (Kate), інформант №6 (Viki), інформант №7 (ImCotop), інформант №4 (Serg). Виходячи з цього, можна зазначити, що непорозуміння виникають, бо кожен інформацію сприймає через власні судження та емоції), **7.6. Ризик фейкових сторінок та анонімність спікування** (ця субкатегорія чітко прослідковується в інформанта №1

(Wazonk), але з цього, можна сказати, що при спілкуванні в мережі за допомогою месенджерів, інколи можна натрапити на не справжню особистість, яка видає себе за іншого і ти навіть не будеш знати з ким спілкуєшся), **7.8. Витрачання великої кількості часу, 7.9. Виникнення залежності від постійного перебування онлайн** (дані дві субкатегорії прослідковуються в інформанта №8 (Octavia), з чого можна зазначити, що використання месенджерів забирає багато особистого часу та в результаті постійного перебування в них виникає певна залежність, що свідчить постійне переписування в самих додатках месенджерів).

Відтак, кінцева концептуалізація виглядатиме так.

Табл. 2.2. Кінцева концептуалізація

Категорії		Субкатегорії
1	Види месенджерів	1.5. Facebook Messenger 1.6. Telegram 1.7. Viber 1.8. Instagram Direct 1.9. Meeff 1.10. KakaoTalk 1.11. WhatsApp 1.12. Skype 1.13. Mood Messenger 1.14. Вконтакте
2	Мета використання месенджерів	2.1. Спілкування з друзями, знайомими, рідними 2.2. Обмін файли, фотографії 2.3. Швидкість зв'язку 2.4. Обмін новинами
3	Види символів для передачі інформації	3.1. Фотографії 3.2. Шрифт (текстові повідомлення) 3.3. Смайли 3.4. Файли, документи 3.5. Відео 3.6. Наліпки
4	Смайли	4.1. Передача власних емоцій, почуттів 4.2. Реакція на ситуацію чи розмову 4.3. Надати повідомленню неофіційного характеру 4.4. Зменшення напруги під час обміну повідомленнями

5	Види повідомлень	5.1. Аудіо-повідомлення 5.2. Відео-повідомлення 5.3. Текстове повідомлення
6	Переваги месенджерів	6.1. Можливість використовувати в будь-який час 6.2. Швидка та мобільна комунікація 6.3. Необмежене спілкування 6.4. Можливість спілкуватися на великій відстані 6.5. Можна записувати, відправляти аудіо- та відео-повідомлення 6.6. Можливість відправляти файли та документи 6.7. Можна вести відео-трансляцію
7	Недоліки месенджерів	7.1. Велика кількість самих месенджерів 7.2. Неможливо передати максимально спектр емоцій 7.3. Неможливо відчувати людину 7.4. Працюють тільки по інтернету 7.5. Виникнення непорозуміння між співрозмовниками 7.6. Ризик фейкових сторінок та анонімність спілкування 7.7. Зберігання особистої інформації на сервері (порушення особистих прав) 7.8. Витрачання великої кількості часу 7.9. Виникнення залежності від постійного перебування онлайн

Основну гіпотезу-підставу було підтверджено, оскільки всі інформанти говорили про те, що використовують месенджери для спілкування, обміну інформацією, тому використовують месенджери часто, тобто кожен день, що і призводить до зміни комунікації. Для спілкування в месенджерах використовують різні інтерактивні засоби для передачі інформації.

Першу гіпотезу-наслідок повністю підтвердили, всі інформанти зазначали, що месенджери слугують засобом спілкування.

Другу гіпотеза-наслідок підтвердили, бо всі інформанти обмінюючись повідомленнями в месенджерах витрачають певний час на це. Зі слів всіх інформантів, можна свідчити, що вони витрачають багато часу на спілкування в месенджерах, зокрема ними користуються кожен день.

Третя гіпотеза-наслідок також підтвердилася, всі інформанти зазначали, що вони передають власні емоції за допомогою функціоналу месенджерів, тобто використовують смайли, наліпки, стікери.

Остання гіпотеза-наслідок майже не підтвердилася, бо **інформант №1 (Wazonk)** та **інформант №2 (Gandera)** зазначали, що спілкуватися в месенджерах набагато легше, тому що не треба витратити час на телефонні розмови та зустрічі, а **інформант №3 (Kate)**, **інформант №4 (Serg)**, **інформант №5 (Andrew)**, **інформант №6 (Viki)**, **інформант №7 (ImCotop)**, **інформант №8 (Octavia)** зазначають, що живе спілкування переважає над спілкуванням в месенджерах, бо написане повідомлення отримувач читає через призму своїх суджень та емоцій, через це виникають непорозуміння, а при живому спілкуванню, комуніканти бачать один одного і комунікаційний процес має завершеність з усіма його атрибутами.

Месенджери зайняли вагоме місце в житті студентської молоді. Тим самим вони слугують каналом комунікації, допомагають тримати зв'язок з друзями, знайомими та рідними, а також можуть допомагати навчанню та роботі.

Таким чином даний феномен є досить динамічною системою, яка розвивається з часом, тому подальші дослідження повинні проводитися.

Якщо ми далі будемо проводити дослідження за даною темою, то зможемо прослідкувати тенденції зміни спілкування в месенджерах та дізнатися їх місце в житті студентської молоді. Також можна досліджувати специфіку появи нової мови при спілкуванні в месенджерах.

Висновки

Проаналізувавши різні соціологічні підходи, які допомагають зрозуміти, що таке месенджери, нами була вибрана парадигма символічного інтеракціонізму. Символічний інтеракціонізм найкраще описує сутність та призначення месенджерів, оскільки комунікація в Інтернет-мережі є віртуальною і спрямована на встановлення взаємодії між людьми та опосередкована символічними засобами комунікації. Символи виступають як

спосіб взаємодії та як замітники комунікації в реальному житті. Символами можуть бути фото, смайли, GIF, певні слова, скорочення слів, коми та крапки.

Мережева спільнота, яка утворилася в наш час, відображає модель побудови людської групи з характерними атрибутами для неї: соціокультурними цінностями, правилами соціальної поведінки, нормами спілкування. Мережеве спілкування не має на увазі вищого значення володіння мовою, мережеве об'єднання терпимо ставиться до відступів від мовних норм на будь-якій мові. Все більше стає розуміло суть та незворотність дії месенджерів як нового каналу зв'язку на становлення мови, а також на еволюцію комунікації в цілому. Мова, яка застосовується в онлайн-комунікації визначається новою формою існування мови, в одному ряду з усною та письмовою формами.

Функціональні особливості месенджерів призвели до виникнення якісно нових форм комунікації між її учасниками, якій притаманні анонімність, розірваність та мозаїчність, підвищена вербальна активність, специфічний етикет спілкування, нова мова, дефіцит невербальної комунікації, втрата відчуття часу, виникнення непорозумінь та бар'єрів комунікації.

Молодь, яка складає найчисельнішу групу користувачів месенджерів, активно залучається до Інтернет-комунікації, вважаючи її більш зручним та доступним способом спілкування та обміну інформацією. І тим самим, месенджери виступають досить динамічною системою, яка постійно оновлюється і змінюється. Однак це призводить до цілого ряду проблем, пов'язаних із впливом месенджерів на якісні характеристики комунікації молоді, які потребують подальшого дослідження.

Список використаних джерел і літератури

1. Ogara S. O. Investigating factors affecting social presence and user satisfaction with mobile instant messaging [Електронний ресурс] / S. O. Ogara, C. E. Koh, V. R. Prybutok. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563214001927> 22.11.2018

2. Вахула Б. Я. Аксиоматичні ядра головних соціологічних підходів у дослідженні соціальних інтернет-мереж [Електронний ресурс] / Б. Я. Вахула // Львівський національний університет імені Івана Франка. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/1_2013/33-42.pdf 17.11.2018
3. Мид Дж. От текста к символу / Дж. Мид // Американская социологическая мысль : тексты / под ред. В.И. Добренкова. – М. : МУБУ, 1994. – С. 205–233.
4. Пінчук О. П. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій і перспектив їх використання у навчанні [Електронний ресурс] / О. П. Пінчук. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/1267/949> 15.11.2018
5. Браславец Л.А. Социальные сети как средство массовой информации: к постановке проблемы / Л.А. Браславец // Вестник ВГУ. Серия: Филология и журналистика. – 2009. – №1. – С. 125-132.
6. Barnes J. A. Class committees in a Norwegian island parish [Електронний ресурс] // Eugene Garfields, Ph.D. – URL: <http://garfield.library.upenn.edu/classics1987/A1987H444400001.pdf> 11.11.2018
7. Якимчук О. Соціальні мережі та їх аналіз / О. Якимчук // Релігія та соціум. – 2012. – №1. – С. 146–153.
8. Wasserman S. Social Network Analysis in the Social and Behavioral Sciences / S. Wasserman, K. Faust // Social Network Analysis: Methods and Applications. – New York : Cambridge University Press, 1994. – P. 12–26.
9. Посталовский А.В. Парадигма структурно-функционального анализа в американской академической социологии / А.В. Посталовский // Вестник БГУ. Серия 3. – 2009. – № 3. – С. 67–71.
10. Парсонс Т. О социальных системах / Т. Парсонс ; под ред. В.Ф.Чесноковой и С.А.Белановского. – М. : Академ. проект, 2002. – 831 с.
11. Демків О. Б. Розвиток та основні напрямки мережевого аналізу // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства:

Збірник наукових праць. – Харків: Видавничий центр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2003. – С. 161-166.

12. Алмаева В. В. Виртуальные социальные сети как составляющая современного образовательного пространства [Електронний ресурс] / В. В. Алмаева // Конгресс конференций – Режим доступу до ресурсу: <http://ito.edu.ru/2010/Tomsk/III/III-0-1.html> 15.11.2018

13. Мальцева Д. Истоки концепции социальных сетей в социологии [Електронний ресурс] / Д. Мальцева // Вестник РГГУ. Серия «Социология». – 2012. – Вып. 2. – Режим доступу : <http://www.academia.edu/7753335> 19.11.2018

14. Erdos P. On the evolution of random graphs / P. Erdos, A. Renyi // Publ. Math. Inst. Hungar. Acad. Sci., 1960. – V. 5. – pp. 17–61.

15. Данько Ю. А. Соціальні мережі як форма сучасної комунікації: плюси і мінуси [Електронний ресурс] / Ю. А. Данько // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/cuc_2012_2_25.pdf 13.11.2018

16. Связь сетевых подходов в социологии с другими современными социологическими теориями [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://ecsocman.hse.ru/data/027/677/1219/gradoselskaya_1.pdf 23.11.2018

17. Социальные сети в 2018 году: глобальное исследование [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.web-canape.ru/business/socialnye-seti-v-2018-godu-globalnoe-issledovanie/> 21.11.2018

18. Топ-5 мессенджеров в Украине: больше 90% пользуются Viber [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://ain.ua/2018/04/10/top-5-messendzherov-v-ukraine/> 23.11.2018

19. Wei Y. Investigating the use of mobile instant messaging and its impacts [Електронний ресурс] / Yunhao Wei. – 2014. – Режим доступу до ресурсу:

<http://www.cs.bham.ac.uk/~rjh/courses/ResearchTopicsInHCI/2014-15/Submissions/wei--yunhao.pdf> 20.11.2018

20. Didn't You See My Message? Predicting Attentiveness to Mobile Instant Messages [Електронний ресурс] / M.Pielot, R. de Oliveira, H. Kwak, N. Oliver. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://pielot.org/pubs/Pielot2014-CHI-AttPred.pdf> 19.11.2018

21. Вплив соціальних мереж Інтернет на соціальну комунікацію молоді [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/06/Нікулін.pdf> 21.11.2018

22. Internet world users by language. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internetworldstats.com/stats7.htm> 17.11.2018

23. Соціальна комунікація [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Соціальна_комунікація 25.11.2018

ДОДАТКИ

Програма емпіричного дослідження на тему «Особливості комунікативної практики сучасної української молоді в месенджерах»

1. Методологічний розділ програми емпіричного соціологічного дослідження

Проблемна ситуація. Месенджери охоплюють весь світ, а особливо молодь. Їх несинхронний характер дозволяє людям спілкуватися більш комфортними та природними способами.

Месенджери вже багато років використовуються у повсякденному житті людей. З поширенням смартфонів мобільний обмін повідомленнями стає все більш популярним в наші дні. Месенджери стають невід'ємним атрибутом сучасного життя, зростає кількість постійних користувачів, а особливо молоді. Молодь є найактивнішою частиною молоді, вони використовують месенджери не тільки для комунікації, а й для навчання та пошуку корисної інформації.

За допомогою месенджерів користувачі мобільних телефонів можуть надсилати повідомлення іншим людям практично без затримок та без витрат, а більшість існуючих програм дозволяють груповий чат, що забезпечує більш зручний спосіб для групи людей говорити про певні теми або просто обмінюватися інформацією. Багато таких месенджерів включають такі обміни фотографіями, відео та навіть звуковими повідомлення, а також наліпками, гіф чи смайликами. Всі ці функції роблять месенджери потужним та ефективним інструментом для спілкування з друзями та знайомими. Саме поява такої нової форми комунікації спонукає до дослідження цього феномену.

Таким чином, виходячи з опису проблемної ситуації, тема соціологічного дослідження може бути сформульована наступним чином: «Особливості комунікативної практики сучасної української молоді в месенджерах».

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей спілкування сучасної української молоді в месенджерах.

Завдання:

- визначити, якими месенджерами користується молодь;

- дослідити специфіку спілкування сучасної молоді в месенджерах;
- визначити, чи використовують сучасної молоді невербальні та вербальні засоби спілкування в месенджерах;
- визначити, з якою метою студенти використовують невербальні та вербальні засоби спілкування в месенджери;
- виявити, які саме засоби спілкування використовують студенти в месенджерах.

Об'єкт дослідження – спілкування у віртуальному просторі.

Предмет дослідження – особливості комунікації в месенджерах сучасної української молоді.

Теоретична інтерпретація базових понять

Символічний інтеракціонізм найкраще описує сутність та призначення месенджерів, оскільки комунікація в Інтернет-мережі є віртуальною і спрямована на встановлення взаємодії між людьми та опосередкована символічними засобами комунікації. Символи виступають як спосіб взаємодії та як замітники комунікації в реальному житті.

Дж. Мід і Г. Блумер вважають, що символами є вербальні (словесні) і невербальні дії, що володіють певним змістом. Завдяки взаємодії за допомогою символів люди передають один одному знання, духовні цінності, зразки поведінки, а також керують діями одне одного.

Нам треба дослідити, на основі яких значень, смислів та понять відбувається комунікація між її учасниками в месенджерах.

Месенджери – це особлива форма інтернет-комунікації. Вони виступають спеціальними додатками на мобільних телефонах (Telegram, Facebook Messenger, Viber тощо) для обміну миттєвими повідомленнями *[авторське визначення]*.

Соціальна комунікація — обмін між людьми або іншими соціальними суб'єктами цілісними знаковими повідомленнями, у яких відображені інформація, знання, ідеї, емоції тощо, обумовлений цілим рядом соціально

значимих оцінок, конкретних ситуацій, комунікативних сфер і норм спілкування, прийнятих у даному суспільстві [23].

Спілкування визначається як передача інформації у будь-якій формі від однієї особи до іншої безпосередньо або за допомогою засобів зв'язку [авторське визначення].

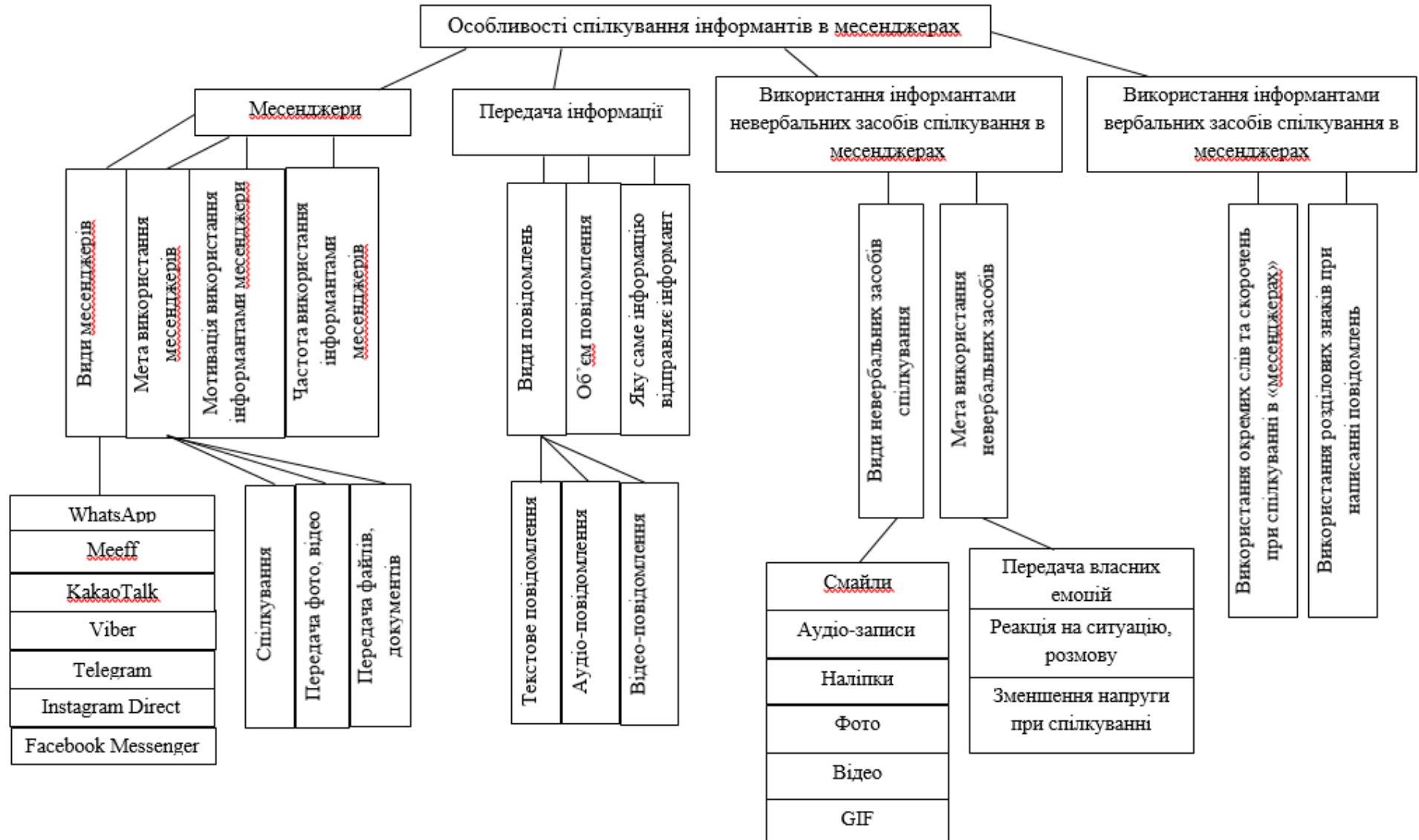
Невербальні засоби спілкування – це система немовних знаків, що виступає засобами для обміну інформацією між особами (жести, міміка, інтонація тощо) [авторське визначення].

Вербальні засоби спілкування – це система мовних знаків, що виступає засобами для обміну інформацією між індивідами (письмові або усні повідомлення, що передбачають словесний текст) [авторське визначення].

Символ – певний знак, який передає значення іншої сутності (смайли, наліпки, GIF) [авторське визначення].

Практична операціоналізація представлена на Рис. 1

Рис.1. Практична операціоналізація

Робочі гіпотези дослідження

Гіпотеза-підстава – використання месенджерів призвело до зміни комунікації між молоддю.

Гіпотези-наслідки:

- Месенджери сприймаються як засіб спілкування;
- Молодь щодня витрачає певний час в месенджерах;
- Молодь заміняє справжні емоції, смайлами, наліпками в месенджерах;
- Комунікація між молодими людьми стає простішою.

2. Методичний розділ програми емпіричного соціологічного дослідження

Обґрунтування вибірки

В даному дослідженні застосовується теоретична вибірка, тобто відбір індивідів на основі їх характеристик, що відображають певний аспект теорії, яка розробляється. Під **типовим інформантом** ми будемо розуміти студентів 1-6 курсів ВНЗ. Щодо **нетипового інформанта**, то це можуть бути особи старші 25 років, але які користуються месенджерами.

Обґрунтування методів дослідження

Ми обрали якісне соціологічне дослідження, а саме **глибинне інтерв'ю**, тому що воно як найкраще може показати як сучасна українська молодь використовують месенджери для спілкування в мережі. Дізнатися у самих інформантів специфіку та особливості цього спілкування. Також глибинне інтерв'ю дозволяє в ході дослідження не тільки констатувати наявні явища, а й виявити причини та наслідки його виявлення. При проведенні глибинного інтерв'ю можна виявити як саме молодь використовує месенджери та чому вона їх використовує.

Сценарій глибинного інтерв'ю

Загальні та конкретні підпитання	Що слід з'ясувати?
<p>Тема 1: Визначення мотивації використання месенджерів молоддю.</p> <p>Загальне запитання: Розкажіть, будь ласка, які месенджери Ви використовуєте, як часто, з якою метою.</p> <p>Підпитання:</p> <p>1.1 Які месенджери Ви використовуєте?</p> <p>1.2 Як часто ними користуєтеся?</p> <p>1.3 Що мотивувало використовувати цей різновид комунікації?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Що спонукає та мотивує молодь використовувати месенджери? • Якими месенджерами користуються? • Визначити частоту користування месенджерами • З якою метою використовують?
<p>Тема 2: Визначення видів повідомлення в месенджерах</p> <p>Загальне запитання: які Ви повідомлення відправляєте, чи допомагає функціонал месенджерів в передачі вербальної та невербальної інформації.</p> <p>Підпитання:</p> <p>2.1 Які повідомлення для Вас зручніше відправляти? (тестові, аудіо-повідомлення, відео-повідомлення)</p> <p>2.2 Які Ви використовуєте окремі слова, скорочення та які саме при спілкуванні в месенджерах?</p> <p>2.3 Який об'єм зазвичай складає</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Яким видам повідомлення надають перевагу? • Яким видам повідомлення надають перевагу? • Чи скорочують для зручності і полегшення комунікації слова? • Як передають власні емоції? • Чи спілкування в месенджерах спрощує комунікацію?

<p>повідомлення?</p> <p>2.4 Ви звертаєте увагу на розділові знаки при написанні повідомлення?</p> <p>2.5 Що зазвичай використовуєте для передачі емоцій?</p> <p>2.6 Чи легше Вам спілкуватися через месенджери ніж в живу? Обґрунтуйте свою відповідь.</p>	
--	--

Щільний опис інтерв'ю №1-2018-Wazonk-ГІ-Ж

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «...це Instagram Direct, Telegram, Viber, Meeff, KakaoTalk, WhatsApp, а ще Facebook Messenger, але зазвичай я його не використовую, але там є всі і він треба. Так само і Viber, якщо можна було б закрити його, я б закрила, але так як там всі, приходить бути теж» «Найчастіше користуюся Instagram Direct, Viber, тому що там всі, Telegram і KakaoTalk. Instagram Direct і KakaoTalk користуюся майже цілий день, в Instagram Direct просто зручно спілкуватися, а KakaoTalk, бо там спілкуюся з такими людьми, з якими не спілкуюся в інших месенджерах» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування, інші потрібні, бо там багато знайомих.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання багатьох месенджерів</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «Деколи є такі моменти, що коли зручніше написати, виникло не термінове запитання, можна написати і пізніше тобі дадуть відповідь. Або коли людина зайнята і не може підняти слухавку, ти їй пишеш. Є звичайно моменти, наприклад на парах, ти не будеш дзвонити на парі, ти можеш написати на парі або відповісти на повідомлення, ти не можеш відповісти на дзвінок. Також відіграють роль, з ким ти переписуєшся, бо можливо ця людина знаходиться в іншій країні і дзвонити набагато дорожче ніж написати. Написати це безкоштовно» «...це зручно і це широко використовується в спілкуванні на даний момент» «Деякі месенджери використовую для спілкування з 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: якщо зайнятий простіше написати в месенджері, та вони допомагають спілкуватися з іноземцями.</p> <p>Наслідок: в будь-який момент можеш використати месенджер, щоб поспілкуватися з людиною.</p>

<p>людьми з різних країн, і це просто як обмін мовами. Для цього я використовую Meeff і KakaoTalk, WhatsApp теж часто використовують іноземці. Meeff і KakaoTalk більш популярні в азіяців, з якими я і спілкуюся»</p>	
<p>КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Можна говорити про життя, що ти робиш, або що тебе хвилює. Можна розповідати про країну, фільм чи якусь подію. Можна скидати фото, я списувалася з людиною, яка скидала фото Сеули, а я фото Львова. В принципі все можна через повідомлення. Можна замовити все, що хочеш через повідомлення, можна спілкуватися з людьми, які є професіоналами в певній сфері і тобі треба якусь пораду» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: все можна передавати через повідомлення.</p> <p>Наслідок: передача будь-якої інформації через месенджери.</p>
<p>КОД: Символи для передачі інформації</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «...Я в більшості використовую повідомлення, фотографії і дуже рідко відео. Смайли то моє кохання. Деколи смайликами можна сказати набагато більше ніж словами. Бувають ситуації, коли ти з людиною не хочеш говорити, можеш скинути смайлик. Або коли ти не знаєш, що написати і ти кидаєш смайлик. Або коли ти щось пишеш і підкреслюєш це слово смайлом. Ще в принципі зараз в Telegram є безліч смайлів, в KakaoTalk також є тисяча і один смайл» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деколи смайликами можна сказати набагато більше ніж словами.</p> <p>Наслідок: відправлення смайликів, щоб передати інформацію в повній мірі.</p>
<p>КОД: Емоції через смайли</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Вони допомагають передавати власні емоції, взагалі це можна робити декількома способами, або ти кидаєш фотку себе, або ти кидаєш смайлик, або стікер. Звичайно ти можеш написати словами як ти себе відчуваєш, але легше скинути смайл йому або їй» • «...бувають такі моменти, коли 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: легше скинути смайл співрозмовнику ніж описувати словами власні відчуття.</p> <p>Наслідок: смайли згладжують розмову і насичують її емоціями.</p>

<p>реально ти щось пишеш і от хочеться, прямо хочеться той смайлик втикнути, щоб людина зрозуміла, з яким настроєм ти то пишеш, тому що фраза може прозвучати сухо, грубо, а от ти то пишеш і можуть статися непорозуміння»</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Вони допомагають зрозуміти, який сенс він вкладає. От наприклад в живу коли ти спілкуєшся з людиною, ти бачиш очі і вже розумієш, який сенс вкладає людина в слова, навіть якщо використовує фейкову емоцію. Коли ти пишеш, ти бачиш тільки повідомлення і ти не знаєш, ця людина плаче, ридає, чи вона з кимось сидить і «угарає» над тим, що тобі пише» 	
<p align="center">КОД: Схильність до певних смайлів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Смайлик закрочую очі» - це просто любов. «Смайлик, який сміється до сліз» - це ще одна любов. «Смайлик з поцілунком». Раніше, коли користувалася ВК, то там було багато в мене «гіфок», але зараз їх не використовую. В KakaoTalk користуюся наліпками з котиками, зазвичай це «кіт, який показує язик» і «кіт, який дуже злий». В мене колись були розмови тільки стікерами, одні стікери, але це зі знайомими, бо з іншими складно зрозуміти, що ти маєш на увазі» 	<p>Факт: схильність до окремих смайликів.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: любов до певних смайлів та наліпок.</p> <p>Наслідок: часте використання деяких смайлів, які найбільше передають стан, в якому зазвичай перебуває людина.</p>
<p align="center">КОД: Скорочення слів та розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Буває «норм», буває «ок», «ок» це на постой. Останнім часом це англійське «айш», українською це як «ауч». Словосполучення «ахаха». Зараз ніби як і говорю. Я зазвичай і не скорочувала слова, мені не подобалися скорочені варіанти, бо вони напружують. Реальні скорочення, які я використовую, це коли переписуюся з іноземцями, наприклад є «you» на «u» або «u'r», 	<p>Факт: скорочення слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: скорочені варіанти напружують, розділові знаки повинні бути присутні в повідомленні.</p> <p>Наслідок: інколи виникають непорозуміння.</p>

<p>ось це мені подобається. А так в принципі які говорю, так і пишу»</p> <ul style="list-style-type: none"> • «...коли я на роботі, я можу написати повідомлення, а потім дивлюся і розставляю розділові знаки, або потім ще раз перечитую і виправляю якщо що» • «Коли з друзями теж ставлю коми. Єдине коли дійсно кудись спішу, або людина має вийти із месенджера і тобі треба дуже швидко написати. Але в більшості я стараюсь слідувати» • «Мені не так важливо поставив ти кому чи ні, але повстав знак питання, будь ласка. Але мене страшить, коли ставлять знак оклику. Для мене це означає, що людина кричить, а коли декілька підряд, то взагалі» 	
<p align="center">КОД: Месенджери ніж живе спілкування</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Спілкуватися в месенджерах набагато легше, бо ти можеш написати повідомлення і воно прийде, і це допомагає, наприклад, коли ви живете в різних часових поясах, то звісно, якщо ти хочеш щось сказати, ти напишеш і вона це прочитає, і ти не забудеш це сказати» • «Є просто такі люди, з якими хочеться спілкуватися і тобі все рівно де, чи по телефону, чи в месенджерах. А от якщо людину ти знайшла, наприклад, в інтернеті і мало її знаєш, то краще в месенджерах поспілкуватися і зрозуміти, ти тільки хочеш з нею спілкуватися там, чи ви хочете поспілкуватися в живу чи по телефону. З деякими просто цікаво переписуватися в месенджерах і все, в живу, наприклад, буває не хочеться бачитися. Але коли людина подобається, то ти потім хочеш перейти на аудіо-повідомлення і 	<p>Факт: простіше написати повідомлення.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: спілкуватися в месенджерах набагато легше.</p> <p>Наслідок: менше витрачання часу на спілкування.</p>

відео-повідомлення, почути голос»	
КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «...великим плюсом в месенджерах, що можна заблокувати користувача і він тобі не зможе писати. Також це безкоштовно, швидко, навіть коли нема зв'язку, ти відправиш повідомлення, то потім воно все рівно прийде. Ще плюси, ти можеш використовувати в будь-якому місці, в будь-який час, можеш спілкування в багатьма людьми одночасно. Можна обмінюватися фотографіями, їх використовують всі. А також ти можеш не відповідати на повідомлення, якщо не хочеш. Можеш спілкуватися з людьми з різних країн, скільки хочеш, хоч цілий день» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручність у використанні для спілкування.</p> <p>Наслідок: спрощення процесу комунікації.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Щодо мінусів, ти можеш не знати з ким спілкуєшся, може хтось створює спеціально сторінки і хоче тебе обдурити. Наприклад, деякі створюють сторінки і пишуть, щоб перевірити своїх партнерів. Ти думаєш, що ти спілкуєшся з однією людиною, а насправді з іншою. Фейкові люди, фейкова емоція, фейкова інформація, все налаштовано на те, щоб тебе на щось підбити. Також ще з негативного, всі бачать твою інформацію, але в Instagram Direct, ти можеш вибирати, хто тобі може писати. Ще можуть тобі скидати інформацію, яку ти не хочеш бачити, чи взагалі чути» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: можеш не знати з ким спілкуєшся.</p> <p>Наслідок: несправжні люди можуть налаштувати на негативні речі.</p>

Щільний опис інтерв'ю №2-2018-Gandera-ГІ-Ч

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Facebook Messenger, Telegram, Viber, Instagram Direct. Але найбільше я користуюся Facebook Messenger» • «Найчастіше я використовую Facebook Messenger, бо там є мої рідні, батьки, друзі, можна сказати, все моє оточуюче коло. Далі це Telegram, там мої одногрупники, спільний чат, де і куди ми кидаємо все, що зв'язано з навчанням, університетом. На третьому місці у мене Instagram Direct, там я тільки з друзями спілкуюся, на четвертому місці - Viber, там я дуже рідко спілкуюся» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі використовуються для родичів, деякі для друзів, а деякі для навчання.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкуванні з різними людьми спричинило використання багатьох месенджерів.</p>
КОД: Месенджери замість телефонних розмов	
<ul style="list-style-type: none"> • «Краще месенджери ніж телефонні розмови, бо телефонні розмови займають багато часу, не завжди можеш відповісти, наприклад, на парах, ти не можеш говорити по телефону, а от написати повідомлення можеш, це набагато швидше і мобільніше» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: краще месенджери ніж телефонні розмови.</p> <p>Наслідок: менше витрачання часу.</p>
КОД: Мета використання	
<ul style="list-style-type: none"> • «Дізнатися конкретну якусь інформацію, нащо мені дзвонити, витрачати свій час, витрачати їх час, якщо я можу просто написати повідомлення в будь-якому місці, а потім отримати відповідь і все. Також я використовую месенджери для того, щоб отримати чи переслати файли, фотографії, по телефону, я так не можу. А так, то це набагато зручніше використовувати месенджери, не витрачається час, і полегшує передачу повідомлення» 	<p>Факт: передача конкретної інформації в месенджерах.</p> <p>Соціопізнавальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: полегшують передачу повідомлення.</p> <p>Наслідок: отримуємо те, що нам потрібно через спілкування в месенджерах.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> • «Facebook Messenger, там я 	<p>Факт: відправлення інформації в</p>

<p>обмінююся фото з мамою, братом, сестрою, обмінююся документами з тими, з ким потрібно обмінятися, Instagram Direct, там листуюся навіть без фото, для мене він зручний просто, Telegram, як я вже казав, там є суто чати, в чатах я взнаю інформацію від своїх колег, різні завдання, документи, а Viber майже не користуюся, бо він не є практичним, там мало можливостей, інтерфейс не є таким зручним як в Facebook Messenger, Telegram, Instagram Direct»</p>	<p>месенджерах.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: різні месенджери різна інформація.</p> <p>Наслідок: використання багатьох месенджерів для обміну інформацією з усіма знайомими, друзями та рідними.</p>
<p>КОД: Смайли як символи для передачі емоцій</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Часто як в усіх своїх месенджерах я використовую смайли, в Facebook Messenger та Telegram – це наліпки, в Telegram можна створити свої навіть наліпки, які хочеш» • «...в чаті з однокласниками, я кидаю смайли чи наліпки, які передають емоції депресивності, задовбуності, злості, навіщо мені об матюкати когось, якщо я можу скинути наліпку, вона не так образить людину як прямі слова» • «Це залежить від емоції, найчастіше це напевно «смайлик сердечко», я відправляю його всім, це знак любові, добра, також я відправляю «смайлики злості», дуже часто наліпки котиків» • «Ще ти можеш писати якесь повідомлення, яке для співрозмовника може видатися грубим чи неприйнятним, але ти поставиш смайлик і людина зрозуміє, що це, наприклад, жарт» 	<p>Факт: відправлення смайлів для передачі власних емоцій.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: смайли залежать від обставин, про які в даний момент говориш.</p> <p>Наслідок: відправлення смайликів, щоб передати інформацію в повній мірі.</p>
<p>КОД: Зручність відправлення різних видів повідомлення</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Аудіо- та відео-повідомлення відправляю найчастіше, з тої причини, що сенсор в моєму телефоні не працює нормально, заїдає, деякі букви не натискаються просто. Мені все 	<p>Факт: відправлення повідомлення різними видами.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: легше записати аудіо-повідомлення.</p>

<p>рівно зручно відправляти аудіо-повідомлення, бо не треба витрачати час на тест, розділові знаки, легше натиснути кнопку і легко передадуться емоції і настрій. Тому надаю перевагу аудіо і використовую його дуже часто, відео лише з дуже близькими людьми»</p>	<p>Наслідок: менше часу витрачається на написання повідомлення.</p>
<p>КОД: Скорочення слів та розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Хай» - це привіт, але стараюсь писати повністю. «Пр.» - це теж означає привіт. «Ок» використовую найчастіше, «норм» - теж часто, «ВВ» - це байбай» • «З незнайомими або мало знайомими людьми, я дуже звертаю увагу на розділові знаки, якщо людина пропустила хоча б одну кому, я вважаю цю людину неосвіченою, і можу навіть з нею не спілкуватися. Зараз в мене проблема з сенсором, тому я можу не звертати увагу, коли сам пишу повідомлення, або коли це роблю дуже швидко. Але все ж таки, намагаюся звертати на це увагу. Я по цьому визначаю, яка є людина, тобто можна подивитися як вона пише і сказати, хто та людина насправді. Знаки питання ставлю, а знаки оклику, тільки тоді коли я злий» 	<p>Факт: скорочення слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: майже не використовую скорочення, розділові знаки повинні бути присутні в повідомленнях.</p> <p>Наслідок: інколи виникають непорозуміння.</p>
<p>КОД: Месенджери ніж живе спілкування</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Я більше люблю спілкуватися в живу, трохи менше спілкуватися по телефону і ще менше в месенджерах, з друзями і родичами я надаю перевагу спілкуватися в живу і по телефону, але так стається, що всі ми на відстані і не має можливості наприклад поговорити по телефону чи зустрітися, то використовуємо месенджери. Але месенджери це теж непогана річ, в будь-який час, за будь-яких обставин, можна написати і поспілкуватися, і далі займатися своїми справами» 	<p>Факт: месенджери дозволяють спілкуватися будь-де, за будь-яких обставин.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: живе спілкування краще, але месенджери це теж непогана річ.</p> <p>Наслідок: можливість спілкуватися в будь-який час, за будь-яких обставин.</p>

КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «Плюси месенджерів в тому, що це швидко, це мобільно, коли ви не маєте змоги розмовляти, можна написати повідомлення, можете листуватися скільки завгодно, там є необмежена кількість слів, смайликів, можна писати, і записувати аудіо, відео, і говорити по відео-трансляції, і кидати файли, документи, фото. На разі, на даний етап інтерфейс месенджерів є досконалий» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручні та швидкі у використанні.</p> <p>Наслідок: швидка, мобільна і не обмежена комунікація.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «Мінуси месенджерів в тому, що ти не можеш максимально передати спектр емоцій, відчуті людину. Месенджери нажалі працюють тільки по інтернету, виснуть також дуже часто. Все рівно месенджери відрізняються від справжнього спілкування» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: відрізняються від живого спілкування.</p> <p>Наслідок: не можеш максимально передати всі емоції.</p>

Щільний опис інтерв'ю №3-2018-Kate-ГІ-Ж

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Telegram, Viber, WhatsApp, Facebook Messenger, Instagram Direct» • «Кожен день, наприклад, Telegram майже цілий день використовую, Facebook Messenger використовую декілька разів на день, Instagram Direct так само декілька разів на день, Viber менше, десь один раз на день заходжу, а в WhatsApp взагалі можу зайти пару разів на тиждень. Найчастіше це Telegram, для мене він зручніший за всі месенджери та ним користуються майже всі мої знайомі, друзі та родичі» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування, інші потрібні, бо там багато знайомих.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання багатьох месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Необхідність в спілкуванні на великій відстані, використовуючи месенджери, можна підтримувати зв'язок з друзями та рідними, навіть якщо я перебуваю в іншому місті чи країні» • «Я використовую їх для спілкування, передачі даних чи якоїсь інформації» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: необхідність в спілкуванні на великій відстані.</p> <p>Наслідок: зникнення реальної відстані між співрозмовниками.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	
<ul style="list-style-type: none"> • «Шрифт, зазвичай це друковані слова та речення, тобто текстові, деколи смайли чи фотографії, ними можна показати, що ти робиш в даний момент, та який в тебе настрій» 	<p>Факт: відправлення текстових повідомлень, фотографій, смайликів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: можна показати, що ти робиш в даний момент, та який в тебе настрій.</p> <p>Наслідок: відправлення смайликів, щоб передати інформацію про настрій.</p>
КОД: Зручність відправлення різних видів повідомлення	
<ul style="list-style-type: none"> • Найбільш зручні для мене це текстові повідомлення та аудіо-повідомлення, легше записати аудіо-повідомлення, якщо великий об'єм 	<p>Факт: відправлення повідомлення різними видами.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: легше</p>

<p>інформації хочу розказати, відправити, то набагато простіше натиснути на одну кнопку і все це сказати словами, ніж набирати на клавіатурі екрану смартфона.</p>	<p>записати аудіо-повідомлення. Наслідок: менше часу витрачається на написання повідомлення.</p>
<p align="center">КОД: Передача власних емоцій смайлами та фотографіями</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «За допомогою смайликів та наліпок, можна показати як ти реагуєш на певну ситуацію чи розмову, він допомагає передати емоцію, яка в тебе є в даний момент, і полегшити при цьому спілкування з твоїм співрозмовником, трошки розбавити це спілкування, бо без смайлів і всього цього, розмова буде суха і не цікава, а так можна скинути фотку, відправити один лише смайл і вже нічого не писати, твій друг зрозуміє все. Але все ж є мінус великий, що інколи можуть і не зрозуміти, що мається на увазі, або інколи може бути важко передати почуття через смайл. Постійно це палиця двох кінців, є свої плюси, але є і мінуси в той самий час» • «В мене є два найулюбленіших, якими користуюся постійно, це «смайл сміюся до сліз» та «смайл мавпа закриває очі руками». Вони мені дуже подобаються, тому використовую майже у всіх повідомленнях» 	<p>Факт: передача власних емоцій смайлами та фотографіями. Соціопсихологічний та соціокультурний контекст. Суб'єктивне значення: функціонал месенджерів допомагає передавати власні емоції. Наслідок: полегшення спілкування з співрозмовником.</p>
<p align="center">КОД: Літературне написання повідомлень</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Я вважаю, що скорочення слів це не правильно, не треба перетворювати мову в щось інше, є слова, які ми знаємо, то треба їх і використовувати для спілкування, а не скорочувати та переробляти» • «Обов'язково, пишу грамотно, з усіма розділовими знаками. Тут в мене відношення таке саме як і до скорочення слів, є мова, є правила 	<p>Факт: грамотне написання повідомлень. Соціокультурний контекст. Суб'єктивне значення: скорочення і не грамотне написання слів є неправильним. Наслідок: правильне написання речень, не спотворення мови.</p>

написання речень, і треба слідувати і дотримуватися цього»	
КОД: Живе спілкування ніж месенджери	
<ul style="list-style-type: none"> • «Ми читаємо написаний текст через призму своїх емоцій та суджень, а не так, як спочатку його написав автор, саме тому і виникають інколи непорозуміння. Тому звичайно живе спілкування краще» 	<p>Факт: живе спілкування ніж месенджери.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: спілкуватися в живу краще.</p> <p>Наслідок: повідомлення сприймаються через призму читача, а не автора.</p>
КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Великими плюсами є те, що можна спілкуватися в будь-який час та на будь-якій відстані» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: можна спілкуватися в будь-який час та на будь-якій відстані.</p> <p>Наслідок: спрощення процесу комунікації.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «...з мінусів є те, що самих месенджерів, їх видів дуже багато, було б набагато простіше, якби був один і там були всі, і не треба спочатку в один заходити, відповідати і писати там, потім в інший, деколи взагалі плутаєшся, з ким в якому месенджері спілкуєшся, також мінусом є те, що кожен, коли читає повідомлення, сприймає написане через свої настанови та судження, тому співрозмовник може не зрозуміти або взагалі образитися» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: кожен, коли читає повідомлення, сприймає написане через свої настанови та судження.</p> <p>Наслідок: співрозмовник може не зрозуміти або взагалі образитися.</p>

Щільний опис інтерв'ю №4-2018-Serg-ГІ-Ч

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Viber, Facebook Messenger, Mood Messenger» • «...Якщо брати всі разом, то кожен день. Один день може бути Viber, інший день Facebook Messenger, потім Mood Messenger. Де мені присилають повідомлення, тим і користуюся» • «Найчастіше, напевно, це Mood Messenger та Viber» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: «де мені присилають повідомлення, тим і користуюся».</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання не одного месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Швидке та зручне спілкування, коректна робота самих месенджерів» • «Я знаю, що коли напишу повідомлення в месенджері, воно обов'язково прийде, і потім я отримаю відповідь» • «...це безкоштовно та швидко» • «Можна написати, коли захочеш, навіть якщо ти на роботі або вдома зайнятий своїми справами» 	<p>Факт: використання «месенджерів» для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: месенджери - це швидке та зручне спілкування.</p> <p>Наслідок: використання месенджерів в будь-який час, незалежно від обставин.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> • «Особиста та ділова інформація. Тобто як і спілкування з рідними та друзями про щось своє, так і по роботі, з колегами» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: все можна передавати через повідомлення.</p> <p>Наслідок: передача як особистої, так і робочої інформації через месенджери.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	

<ul style="list-style-type: none"> • «Шрифт, зазвичай це друковані слова та речення, тобто текстові повідомлення, інколи смайли, фотографії та відео» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів та відео.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зазвичай це друковані слова та речення.</p> <p>Наслідок: використання звичайних текстових повідомлень без зайвих доповнень, але іноді і смайли з фотографіями повинні бути присутні.</p>
<p align="center">КОД: Емоції через смайли</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Я часто використовую смайлики для передачі власних емоцій. Зазвичай їх використовую, щоб відреагували отримувачі, бо приємно коли тобі посміхаються, навіть коли ти не бачиш людину, щоб піднявся настрій» • «...За допомогою смайликів, можна показати як ти реагуєш на певну ситуацію чи розмову, вони допомагають полегшити при цьому спілкування з твоїм співрозмовником, трошки розбавити це спілкування» 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: використовую смайли, щоб відреагували отримувачі та показати як ти реагуєш.</p> <p>Наслідок: використання смайлів, щоб підняти настрій та полегшити спілкування.</p>
<p align="center">КОД: Скорочення слів та розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Скорочення та окремі слова не використовую» • «Так, звертаю. Не завжди звичайно, бо інколи треба швидко написати і не має часу на розділові знаки, або щоб перевірити чи правильно все написано. Але все ж таки намагаюся майже завжди слідкувати за цим. Для мене це має велике значення, я люблю, щоб було грамотно написано» 	<p>Факт: не скорочення слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: слідкую за розділовими знаками, люблю коли написано грамотно.</p> <p>Наслідок: швидке написання повідомлення іноді призводить до не використання розділових знаків.</p>
<p align="center">КОД: Живе спілкування ніж месенджери</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Легше спілкуватися в живу, таке спілкування мені більше імponує. Ми читаємо написаний текст через призму своїх емоцій та суджень, а не так, як спочатку його написав автор, саме тому і виникають інколи непорозуміння. Тому звичайно живе 	<p>Факт: живе спілкування переважає спілкування в месенджерах.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: читаємо повідомлення через призму своїх емоцій та суджень.</p>

спілкування краще»	Наслідок: в месенджерах виникають непорозуміння через фізичну відсутність при спілкуванні.
КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Плюси, це те, що можна швидко, в короткому варіанті відправити відео чи аудіо, не відволікаючись від роботи, можна відправити текстове повідомлення» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: відправлення повідомлень не відволікаючись від інших справ.</p> <p>Наслідок: швидка передача інформації.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «...не має живого спілкування» • «...кожен, коли читає повідомлення, сприймає написане через свої судження, тому співрозмовник може не зрозуміти або взагалі образитися» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціальний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: сприймання повідомлень через свої судження.</p> <p>Наслідок: виникнення непорозумінь та образ.</p>

Щільний опис інтерв'ю №5-2018-Andrew-ГІ-Ч

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Viber, Facebook Messenger» • «Кожного дня. Найбільше Viber, Facebook Messenger набагато менше, бо в ньому лише деякі знайомі, яких нема в інших месенджерах. В основному це Viber» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування, інші потрібні, бо там багато знайомих.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання не одного месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Зручніше і швидше в користуванні ніж СМС, також не завжди можеш подзвонити, а в Viber майже всі мої знайомі та друзі є. Також месенджери широко використовуються в спілкуванні на даний момент» • «Швидке та зручне спілкування» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: месенджери широко використовуються для спілкування.</p> <p>Наслідок: в будь-який момент можеш використати месенджер, щоб поспілкуватися з людиною.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> • «Будь-яку, і по роботі, і особисту, і просто фотографії відправляю. Можу ділитися враженнями з друзями та рідними, або просто запитати як справи» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: все можна передавати через повідомлення.</p> <p>Наслідок: передача будь-якої інформації через месенджери.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	

<ul style="list-style-type: none"> • «Шрифт, текстові повідомлення, фотографії, дуже рідко смайли. Мені краще написати звичайне повідомлення, просто текст, ніж ще розбавляти його смайлами постійно чи ще чимось» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: краще писати словами ніж постійно відправляти смайли.</p> <p>Наслідок: використання звичайних текстових повідомлень без зайвих доповнень, але іноді і смайли з фотографіями повинні бути присутні.</p>
<p align="center">КОД: Перевага текстових повідомлень</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Текстові повідомлення для мене найзручніші, а аудіо-повідомлення та відео-повідомлення я майже не використовую, точніше взагалі не використовую, та ніколи не використовував, мені краще і швидше написати текст, ніж все інше. Бо я вважаю, навіщо записувати аудіо чи відео, якщо можна нормально зустрітися і поговорити. Не треба настільки спрощувати спілкування, щоб вже навіть не виходити з дому» 	<p>Факт: відправляння різних видів повідомлень.</p> <p>Соціокультурний та соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: краще писати текстові повідомлення, ніж відео та аудіо, бо в останніх випадках, треба зустрічатися в живу.</p> <p>Наслідок: написання текстових повідомлень для не спрощення до мінімуму спілкування.</p>
<p align="center">КОД: Емоції через смайли</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Так, передаю, але дуже рідко, просто не бачу в цьому сенсу. Краще вже зустрітися і побачити реакцію чи настрій людини насправді, ніж передавати її через смайли. Але я рідко використовую смайлики, а от гіф та наліпки взагалі не використовую» 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: краще побачити в живу при зустрічі, ніж постійно відправляти смайли.</p> <p>Наслідок: можна передати емоції смайлами, але не завжди.</p>
<p align="center">КОД: Схильність до певних смайлів</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • «Смайли щастя, смайлик, який сміється, який сміється до сліз, пальці вгору чи вниз – це більше згода чи незгода, смайлик, який махає – це як привіт, помахати при зустрічі» 	<p>Факт: схильність до окремих смайликів.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: переведення жестів, які властиві живому спілкуванню, в смайли.</p> <p>Наслідок: використання смайлів з певною метою.</p>
<p align="center">КОД: Розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Так, звертаю. Не завжди звичайно, бо інколи треба швидко написати і не має часу на розділові знаки, або щоб перевірити чи правильно все написано. Але все ж таки намагаюся майже завжди слідувати за цим. Для мене це не має велике значення чи правильно все написано, навіть коли мені пишуть, то я теж не звертаю на це увагу, мені не принципово. Бувають звичайно виникають непорозуміння, якщо хтось не поставить знак питання, але то не суттєво» 	<p>Факт: звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: намагаюся майже завжди слідувати за цим... для мене це не має велике значення чи правильно все написано, навіть коли мені пишуть.</p> <p>Наслідок: інколи виникають непорозуміння, але такі ситуації бувають не суттєвими.</p>
<p align="center">КОД: Живе спілкування ніж месенджери</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «В живу легше набагато, менше треба думати, говориш, що в голову лізе, а то писати, переписувати ще треба, передумувати в месенджерах. Ти написав, потім подумав, переписав, якщо щось не сподобалося, а в живу одразу говориш і все. Також я бачу людину, як вона реагує на мої слова. Її реакція на розмову чи ситуацію видно одразу, з яким настроєм вона щось розповідає і ти одразу все розумієш. В повідомленнях цього не має, ти не знаєш як людина зреагує на моє повідомлення, я цього не побачу. По переписці не завжди можеш зрозуміти, з якою емоцією пише тобі» 	<p>Факт: живе спілкування переважає спілкування в месенджерах.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: спілкуватися в живу набагато легше і краще.</p> <p>Наслідок: в месенджерах виникають непорозуміння через фізичну відсутність при спілкуванні.</p>
<p align="center">КОД: Переваги месенджерів</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • «Плюси, це можна спілкуватися з людиною, яка знаходиться на великій відстані від тебе, до якої не можна додзвонитися, або в якій поганий зв'язок, ти напишеш повідомлення в месенджері і воно прийде обов'язково, а коли людина зможе, вона вже відповість тобі. Необов'язково завжди дзвонити, можна переписуватися, щоб не відволікати людину» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручність у використанні та полегшення спілкування.</p> <p>Наслідок: спрощення спілкування на відстані.</p>
<p align="center">КОД: Недоліки месенджерів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «А мінуси, навіть не знаю, якщо, наприклад, хочеш бачити емоцію, то вибирай таке спілкування, де це можна зробити. Щоб була більша вірогідність, що людина зрозуміє, що ти хочеш, то краще дзвонити або зустрітися з нею. Бо інколи, через повідомлення ти можеш все правильно не пояснити, або людина може не зрозуміти тебе» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціальний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: для більшої вірогідності, щоб людина зрозуміла, краще дзвонити або в живу зустрічатися.</p> <p>Наслідок: виникнення непорозумінь.</p>

Щільний опис інтерв'ю №6-2018-Viki-П-Ж

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «Telegram, Viber, Facebook Messenger, Instagram Direct, Skype, Вконтакте» «Найчастіше це Telegram, Viber, Instagram Direct. Взагалі це залежить від того, з ким я спілкуюся. Можу зайти в Instagram Direct, декілька повідомлень відправити і вийти, в Telegram, Viber – це так само може бути декілька повідомлень, а може продовжуватися годину або дві, неважливо, все це залежить від співрозмовника. В Skype заходжу доволі рідко, бо по відео зв'язку можна зв'язатися по іншому месенджеру, не бачу сенсу частіше користуватися. В Вконтакте можу зайти декілька разів на тиждень, в основному це спілкування з однією людиною. З цією людиною я спілкуюся і в інших месенджерах, але Вконтакте – це як ностальгія, ми можемо інколи кинути якийсь допис і його обговорити» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування, інші потрібні, бо там багато знайомих.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання багатьох месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> «Месенджери - це дійсно зручно, можна робити це в будь-який час, в будь-якій ситуації, в будь-якому місці, наприклад, на парі, бо ти не можеш подзвонити коли йде лекція, а написати спокійно, в транспорті, на вулиці, коли наприклад, не дуже зручно розмовляти по телефону» «Спілкування» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: месенджери широко використовуються для спілкування.</p> <p>Наслідок: в будь-який момент можеш використати месенджер, щоб поспілкуватися з людиною.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> «Зовсім різну, від інформації з або для навчання до просто якихось жартів, дізнатися як справи і тому подібне» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: все</p>

	<p>можна передавати через повідомлення.</p> <p>Наслідок: передача будь-якої інформації через месенджери.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	
<ul style="list-style-type: none"> • «Шрифт, фото – це коли саме необхідно фото відправити або коли є бажання, в основному смайлики, потім я можу гіф відправити, але то рідко і тільки в Facebook Messenger, в Telegram, Viber – це стікери. На першому місці це все ж таки шрифт, на другому смайлики» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: краще писати словами ніж постійно відправляти смайли.</p> <p>Наслідок: смайлики не замінник слів.</p>
КОД: Перевага текстових повідомлень	
<ul style="list-style-type: none"> • «Найбільш зручні для мене це текстові повідомлення, аудіо-повідомлення та відео-повідомлення я взагалі не використовую, було один раз або два, в мене аудіо- та відео-повідомлення викликають незручності, тому що в деяких ситуаціях ти можеш прочитати звичайне повідомлення і відповісти на нього, то прослухати немає можливості і ти відкладаєш на потім, щоб зрозуміти, що там і відповісти вже, тобто не завжди є можливість прослухати. Тому надаю перевагу тексту» 	<p>Факт: перевага текстових повідомлень.</p> <p>Соціокультурний та соціальний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: краще писати текстові повідомлення, ніж відео та аудіо, бо останні викликають незручності в деяких ситуаціях.</p> <p>Наслідок: через незручність використання аудіо- та відео-повідомлень в певних ситуаціях, ці види повідомлень стають на другий план при спілкуванні в месенджерах.</p>
КОД: Емоції через смайли	
<ul style="list-style-type: none"> • «Звичайно, передаю» • «...вони допомагають. Якщо написати один текст, не виділивши його ніякими не знаками чи смайлами, якщо ти хочеш над чимось посміятися, то твій співрозмовник може тебе неправильно зрозуміти, тобто в тебе може бути нотка сарказму чи жарту, то без смайла можуть тебе не зрозуміти. Така сама ситуація з тим, що твої слова можуть бути, наприклад, образливі твоєму співрозмовнику, але ти поставиш смайлик і він зрозуміє, що все добре і 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: легше скинути смайл співрозмовнику ніж описувати словами власні відчуття.</p> <p>Наслідок: смайли згладжують розмову і насичують її емоціями.</p>

<p>теж посміється. В мене таке було і не раз, в месенджерах часто виникають непорозуміння. Смайлики виражають якісь відчуття, емоції, коли я відправляю картинку чи інформацію якусь, тобі легше написати не «мені це подобається», а відправити смайлик, чи стікер, чи наліпку, які покажуть те, що тобі дійсно сподобалося, чи просто посмієшся»</p>	
<p align="center">КОД: Схильність до певних смайлів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Смайлик, яким користуюся постійно, це «смайл сміюся до сліз», потім йдуть смайлики поцілуйчик, посмішка, з сердечками в очах» 	<p>Факт: схильність до окремих смайликів.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: надання переваги певним смайлам.</p> <p>Наслідок: часте використання деяких смайлів, які найбільше передають стан, в якому зазвичай перебуває людина.</p>
<p align="center">КОД: Скорочення слів та розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «...скорочення майже не використовую. Зараз дуже багато людей допускають елементарні помилки при написанні слів, гублять всі знаки пунктуації, я краще напишу повністю. Я можу написати «ок», але це напевно єдине» • «...стараюся завжди писати всі знаки, буває інколи я поспішаю написати повідомлення, в мене нема часу чи незручно, то можу не поставити деякі коми, в кінці не ставлю крапку, це може бути дужка, знак питання чи знак оклику, наприклад. Для мене велике значення має знак питання, бо деякі можуть не ставити і потім ти не розумієш, це твердження чи питання. Я не розумію тих людей, які взагалі не ставлять розділові знаки, пишуть один текст, ти можеш це неправильно зрозуміти і тому подібне» 	<p>Факт: скорочення слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: розділові знаки повинні бути присутні в повідомленнях завжди.</p> <p>Наслідок: виникають непорозуміння.</p>

КОД: Живе спілкування ніж месенджери	
<ul style="list-style-type: none"> • «В живу це зовсім інше, абсолютно. В месенджерах просто виникають більше можливостей, бо бувають ситуації, що ти не можеш постійно бачити людину і з нею спілкуватися, а месенджери це спрощують, ти можеш паралельно спілкуватися з декількома людьми одночасно. Наприклад, якщо людина далеко живе, чи постійно на роботі, а месенджери допомагають в спілкуванні. Але в живу набагато краще спілкуватися» 	<p>Факт: живе спілкування переважає спілкування в месенджерах.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: спілкуватися в живу набагато легше і краще.</p> <p>Наслідок: в месенджерах виникають непорозуміння через фізичну відсутність при спілкуванні.</p>
КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Плюси це те, що можна спілкуватися незалежно від того, від ситуації, від місця, де співрозмовники знаходяться, тобто коли знаходяться на великій відстані чи навіть в інших країнах, те, що можна спілкуватися з деякими одночасно, ти можеш подивитися новини, паралельно поспілкуватися, паралельно пожартувати і нормально» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручність у використанні та полегшення спілкування.</p> <p>Наслідок: спрощення спілкування на відстані та можливість одночасно займатися декількома справами.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Мінуси це те, що люди саме закриваються в соціальних мережах, месенджерах, тобто вони надають перевагу посидіти та поспілкуватися в інтернеті, ніж вийти на вулицю і поговорити з тими ж людьми, коли є можливість в живу, їм легше спілкуватися там, це в першу чергу мінус. А також , це коли люди часто сидять в телефонах , коли вони не вилазять з них і вони живуть в тому віртуальному світі. Зараз, де не їдеш, де не йдеш, ти бачиш, що люди закриваються, це насамперед навушники, в яких вони постійно слухають музику, не звертають увагу на інших людей, постійно в спілкування, вони переписуються в 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціальний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: життя у віртуальному світі.</p> <p>Наслідок: закрите суспільство.</p>

месенджерах і коли там домовляються зі своїми друзями, то тоді тільки зустрічаються і спілкуються в живу»	
---	--

Щільний опис інтерв'ю №7-2018-ImCotop-ГІ-Ч

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Telegram, Viber, Facebook Messenger, Вконтакте» • «Вконтакте я не сиджу, бо мені влом встановлювати VPN, є декілька друзів, які мені там пишуть, вони раз на рік можуть мені написати. Facebook Messenger, це тільки коли там приходить помахати комусь і все, там я не пишу. Так в основному це Telegram. Viber, там робочі чати, з другом там спілкуюся. Що Telegram, що Viber, практично однаково я користуюся» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування з друзями, інші потрібні для роботи.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання багатьох месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Месенджер зручніше ніж СМС, в залежності від того, яка людина, допустимо я не дуже люблю писати багато, якщо це коротка інформація, я можу відповісти в месенджері, якщо це щось довге, мені легше подзвонити, тому в месенджерах, додали функцію дзвінка» • ...або якусь важливу технічну частину дати людині, посилення кинути або статтю, то я використовую месенджери» • «Спілкування, обмін інформацією» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручні у використанні.</p> <p>Наслідок: використання месенджерів для обміну інформацією як і робочої, так і особистої.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> • «Місце зустрічі, можу передати геолокацію, в тому самому Telegram, також якусь важливу інформацію, по роботі зазвичай. В Viber по робочим процесам зазвичай писав, бо спільний чат там є, легше написати, щоб всі побачили і не дзвонити кожному і не говорити» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: все можна передавати через повідомлення.</p> <p>Наслідок: передача персональної та робочої інформації через месенджери.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	

<ul style="list-style-type: none"> • «Картинки, смайлики, залежно від того, з ким я спілкуюся» • «...В мене пару друзів, з яким я пишу і щось позначаю смайлами, або іншим скидаю тільки гіф, бо вони тільки гіф і розуміють. А так, то більше ніяких символів не використовую» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: відправлення смайлів або гіф, щоб людина зрозуміла.</p> <p>Наслідок: використання символів для передачі інформації в повній мірі.</p>
<p align="center">КОД: Перевага текстових та відео-повідомлень</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Якщо це якийсь цікавий і важливий момент, людина зайнята, але хоче поділитися враженням, тоді відео-повідомлення» • «...Просто в спілкуванні це два формати, відео і текст. Відео – це якщо він ділиться враженням, а не зняв себе, розкажам щось і скинув, я цього не розумію» • «Для мене найзручніше це текст, якщо звичайно коротко спілкуватися» 	<p>Факт: використання текстових та відео-повідомлень.</p> <p>Соціокультурний та соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: для короткого спілкування текстові повідомлення, для події – відеоповідомлення.</p> <p>Наслідок: ділення враженнями через різні види повідомлень.</p>
<p align="center">КОД: Емоції через смайли</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Радість, так. Якщо поганий настрій, то не показую. Жарт смішний, я можу скинути смайлик, який сміється, або гіф, показати, що жарт добрий і мені сподобався. Сум я зазвичай не показую, навіщо ділитися з людиною поганим враженням» • «Радість, так. Якщо поганий настрій, то не показую. Жарт смішний, я можу скинути смайлик, який сміється, або гіф, показати, що жарт добрий і мені сподобався. Сум я зазвичай не показую, навіщо ділитися з людиною поганим враженням» 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: легше скинути смайл співрозмовнику ніж описувати словами власні відчуття.</p> <p>Наслідок: смайли допомагають відреагувати на ситуацію або просто розмову.</p>
<p align="center">КОД: Скорочення слів та розділові знаки</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Тільки скорочення технічні і все. Коли з другом спілкуюся про мову програмування, я можу йому щось скорочено писати, бо він це розуміє і я це розумію» • «якщо там підтверджувати інформацію, то я пишу «ок», раніше 	<p>Факт: використання скорочених слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: розділові знаки повинні бути присутні в повідомленнях завжди, скорочення тільки технічні.</p>

<p>писав «окей», і ще «спасіб»</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Звичайно, якщо нормальна розмова, то так, тому що людина може не зрозуміти, що ти від неї хочеш, просто випадає контекст. Так само, знак питання, щоб він розумів, що це питання, знак оклику, щоб твердо, він зрозумів, так, окей, все. Це обов'язково, бо без цього можна плутатися» 	<p>Наслідок: виникають непорозуміння та плутання в розмові.</p>
<p align="center">КОД: Живе спілкування ніж месенджери</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «В живу краще. Я взагалі не люблю писати багато, тому якщо розмова довга, я подзвоню людині, якщо вона не зайнята, поговорю з нею так. В основному я люблю спілкуватися в живу» 	<p>Факт: живе спілкування переважає спілкування в месенджерах.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: спілкуватися в живу набагато легше і краще.</p> <p>Наслідок: в месенджерах виникають непорозуміння через фізичну відсутність при спілкуванні.</p>
<p align="center">КОД: Переваги месенджерів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «...месенджери досить зручна річ» • «...вся історія йде на одній сторінці...» • «...історія зберігається, навіть якщо ти її з телефону видалиш» • «Можна передавати картинки, можна передати відео, великих розмірів, які просто в ММС ти не передаш» • «...великим плюсом є те, що це гарна платформа для обміну даними. Це насправді не тільки спілкування, а ще можливість передавати дані» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручність у використанні та передача даних.</p> <p>Наслідок: використання месенджерів не тільки для спілкування, але і для обміну даними.</p>
<p align="center">КОД: Недоліки месенджерів</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • «Вся твоя переписка, всі твої фото, відео, все зберігається. Якщо говорити про Telegram, то він розкриває данні твої, але все рівно вони є. Тобто як ніяк, але безпека твоя порушується, особливо особиста» 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціальний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб’єктивне значення: зберігання інформації та особистих даних на сервері.</p> <p>Наслідок: порушення особистої безпеки.</p>
---	--

Щільний опис інтерв'ю №8-2018-Octavia-ГІ-Ж

КОД: Використання та частота використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Telegram, Viber, Facebook Messenger, Instagram Direct» • «Кожен день. Telegram та Facebook Messenger найчастіше, в Instagram Direct спілкування відбувається рідше ніж в інших месенджерах, Viber взагалі йде раз на тиждень. Всі діалоги відбуваються в Telegram та Facebook Messenger, вони для мене найзручніші і там багато моїх друзів, тому там я постійно знаходжуся» 	<p>Факт: використання різних месенджерів.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деякі месенджери просто зручні для спілкування, інші потрібні, бо там багато знайомих.</p> <p>Наслідок: потреба в спілкування з деякими людьми спричинило використання багатьох месенджерів.</p>
КОД: Мотивація використання месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «А навіщо вони взагалі потрібні, якщо не для спілкування» • «...обмін новинами» 	<p>Факт: використання месенджерів для спілкування.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: навіщо вони взагалі потрібні, якщо не для спілкування.</p> <p>Наслідок: месенджери широко використовуються для спілкування та обміну новинами.</p>
КОД: Інформація, яку відправляють через повідомлення в месенджерах	
<ul style="list-style-type: none"> • «Новини чи якісь емоції, які в мене в даний момент, можу розказати враження чи ще щось, може потім я забуду, а так одразу можу поділитися» 	<p>Факт: відправлення інформації в месенджерах.</p> <p>Соціальний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: обмін новинами та враженнями.</p> <p>Наслідок: все можна передавати через повідомлення.</p>
КОД: Символи для передачі інформації	

<ul style="list-style-type: none"> • «Шрифт, цифри, смайлики, фотографії. В Telegram використовую стікери, і тільки там, бо вони там найкращі» • «Смайлики і стікери допомагають передати інформацію в повній мірі, деколи смайликами та стікерами можна сказати набагато більше ніж словами» 	<p>Факт: відправлення фотографій, смайликів, стікерів.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: деколи смайликами та стікерами можна сказати набагато більше ніж словами.</p> <p>Наслідок: відправлення смайликів та стікерів, щоб передати інформацію в повній мірі.</p>
<p align="center">КОД: Емоції через смайли</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Звичайно, передаю. Найчастіше це «смайл сміюся до сліз», постійно використовую. Іноді це навіть до істерики може дійти, як істеричний сміх. Цей смайл постійно підходить, майже всюди, я часто реагую сміхом» • «Може не в всіх месенджерах, наприклад в Telegram є стікери, ти знаходиш смайл, і завдяки ньому ти вибираєш потрібний стікер, от там стікерами можна передати мої всі емоції. В Facebook Messenger можна передати саме гіф. Про Instagram Direct я так сказати не можу. Якщо в основному говорити, то можна сказати, що вони допомагають» • «Мені легше відправити якийсь смайлик ніж писати слова чи скорочення» 	<p>Факт: передача власних емоцій через смайли.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: легше скинути смайл співрозмовнику ніж описувати словами власні відчуття.</p> <p>Наслідок: смайли згладжують розмову і насичують її емоціями.</p>
<p align="center">КОД: Схильність до певних смайлів</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • «Смайлик, яким користуюся постійно, це «смайл сміюся до сліз», потім йде смайл з пальцями, який говорить «ок», мавпочки з руками, які очі закривають, бо коли говорять якусь несинітницю, трохи ще смайлик з поцілунком, останнім часом ще почала використовувати «смайл вибух мізків» 	<p>Факт: схильність до окремих смайликів.</p> <p>Соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: надання переваги певним смайлам, щоб передати стан або реакцію.</p> <p>Наслідок: часте використання деяких смайлів, які найбільше передають стан, в якому зазвичай перебуває людина.</p>

КОД: Скорочення слів та розділові знаки	
<ul style="list-style-type: none"> • «Ок» то зрозуміло. Можливо ще використовую суржилом «шо», це тільки для окремих людей, з якими ми постійно спілкуємося. Взагалі це залежить від людини, з якою я спілкуюся, бо не всі зрозуміють скорочення мої» • «Ахаха» та «ок» - все» • «...коли нема знаків, буває дуже важко зрозуміти» 	<p>Факт: скорочення слів та звертання уваги на граматику.</p> <p>Соціокультурний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: писати треба повністю і розділові знаки повинні бути присутні в повідомленнях завжди.</p> <p>Наслідок: виникають непорозуміння.</p>
КОД: Живе спілкування, але месенджери теж потрібні	
<ul style="list-style-type: none"> • «Звісно в живу, не завжди звичайно можна спілкуватися з людиною в живу. По-перше, особливості життя, в живу ти бачиш людину, як вона реагує, її емоції, жести, поведінку» • «...деякі друзі живуть в іншому місті і просто нема можливості бачитися часто. В живу краще, але ж ти не можеш постійно бачитися з людиною, бо і навчання, і робота, різні ситуації бувають. Месенджери виступають як допоміжний засіб для спілкування. Ти можеш одразу поділитися з друзями враженням про щось, або своїм станом» 	<p>Факт: живе спілкування переважає, але месенджери виступають допоміжним засобом.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: спілкуватися в живу набагато легше і краще, але не завжди є можливість</p> <p>Наслідок: Месенджери виступають як допоміжний засіб для спілкування.</p>
КОД: Переваги месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «...їх можна використовувати завжди» • «...ти можеш спілкуватися з людиною, де б вона не знаходилася» • «...мені краще писати повідомлення» 	<p>Факт: в месенджерах є свої переваги.</p> <p>Соціокультурний та соціопсихологічний контекст.</p> <p>Суб'єктивне значення: зручність у використанні та полегшення спілкування.</p> <p>Наслідок: можливість спілкуватися на відстані.</p>
КОД: Недоліки месенджерів	
<ul style="list-style-type: none"> • «Проблема месенджера в тому, що ми сильно залежимо від супутників і саме того зв'язку, якщо ти їдеш де нема зв'язку, то ти і не 	<p>Факт: в месенджерах є свої недоліки.</p> <p>Соціальний та соціопсихологічний контекст.</p>

<p>зможеш відправити повідомлення»</p> <ul style="list-style-type: none"> • «..вони забирають дуже багато часу..» • «Не сама проблема месенджерів, а проблема інтернету, людей в загальному, велика залежність. Тобто знаходження в режимі онлайн, забирає багато часу» 	<p>Суб'єктивне значення: велика залежність, тобто знаходження в режимі онлайн, забирає багато часу та прив'язка до супутників.</p> <p>Наслідок: залежність від зв'язку та витрачання великої кількості часу.</p>
---	--